

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 5 Sayı: 20 Volume: 5 Issue: 20

Kış 2012 Winter 2012

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ALMANCADA VE TÜRKÇEDE HAYVAN ADLARIYLA YAPILMIŞ DEYİMLERİN ANLAM BAKIMINDAN EŞDEĞERLİLİĞİ

“THE SEMANTIC EQUIVALENCE OF THE IDIOMS CONSTRUCTED WITH ANIMAL NAMES IN GERMAN AND TURKISH”

Faik ÖMÜR*

Özet

Bu çalışmada kaynak olarak Almandada Duden (Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten - idiomatisches Wörterbuch der deutschen Sprache) ile Ömer Asım Aksoy'un Türkçede Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II kitabında geçen hayvan adları ile yapılmış deyimler temel alındı ve bu kitaplarda geçen deyimler karşılaştırıldı. Çalışma dört bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde Almandada hayvan adları ile yapılmış deyimlerde geçen hayvanların listesi (parantez içinde kullanılma sıklığı da gösterilerek) alfabetik sıra ve Türkçe karşılıkları ile verildi. İkinci bölümde Türkçede hayvan adları ile yapılmış deyimlerde geçen hayvanların alfabetik listesi Almanca karşılıkları ile verildi. Üçüncü bölümde ise Almandada ve Türkçede hayvan adları ile yapılmış deyimler tablo şeklinde karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir. Tabloda:

- Birebir benzeyen (örtüşen) her iki dilde de aynı hayvan adıyla yapılmış aynı anlama gelen deyimler. (Tabloda sütun: 6)
- Bir dilde hayvan adıyla yapılmış olup diğer dilde farklı hayvan adıyla yapılmış deyimler, anlamca benzeyenler. (Tabloda sütun: 5)
- Bir dilde hayvan adıyla yapılmış ama öteki dilde hayvan adıyla yapılmamış olan deyimler. (Tabloda sütun: 4)
- Her iki dilde de farklı olan, bulunmayan deyimler incelendi. (Tabloda sütun: 3 “x” işareti ile gösterilenler)

Dördüncü bölümde ise sonuç bölümüne yer verildi.

Anahtar Kelimeler: Deyim, Hayvan Adları, Eşdeğerlik, Kullanma Sıklığı, Almanca - Türkçe.

Abstract

In this article the idioms that are constructed using animal names in German and in Turkish will be compared. The idioms constructed with animal names in the resources “Duden (Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten - idiomatisches Wörterbuch der deutschen Sprache) and “Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü 2” by Ömer Asım Aksoy in Turkish constituted the basis of this study. The study is composed of four parts. In the first part, the lists of the animals cited in idioms using animal names, (frequency) and their Turkish translations are given.

* Yrd. Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı.

In the second part, the lists of the animals cited in idioms using animal names in Turkish (frequency) and their German translations.

In the third part, idioms, which are constructed using animal names in German and in Turkish are given in table format comparatively. In the table:

- a) Parallel, idioms, that are formed with the same animal names and have similar meanings in both languages. (column 6)
- b) Idioms, which have similar meanings, but are formed using different animal names. (column 5)
- c) Idioms, which are formed with animal names in one language, but without animal names in the other one. (column 4)
- d) Idioms, that are completely different in both languages (no equivalence in the target language).

The fourth part covers the conclusion.

Key Words: Idiom, animal names, equivalence, frequency, German- Turkish.

GİRİŞ

Deyimler günlük hayatımızda sıkça başvurduğumuz anlatım biçimlerindedir. Bazen bir durumu anlatmak için birkaç cümleye ihtiyaç vardır. Bazen de bir durumu bir deyimle öyle güzel anlatırız ki o deyim birkaç cümleden daha etkili olur. Deyimler bir dilin anlatım zenginliğidir. Hayvan adlarıyla yapılmış deyimler de bu anlatımı zenginleştirmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın birkaç bakımdan işlevi vardır. Her şeyden önce bu alanda yapılmış bir sözlük çalışması bulunmamaktadır. Bu çalışma bu yönüyle önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Ayrıca; sözcük bilgisi, yabancı dil öğretiminde aktarımların karşılaştırılması ve işlevsel olarak kullanılması, kültürler arası etkileşim ve iletişim açısından da faydalı olacaktır.

Çalışmada yöntem olarak Almancada ve Türkçede hayvan adlarıyla yapılmış deyimlerin karşılaştırılması yapılmıştır. Tablolar sütunlar halinde verilmiş olup 1. sütunda, deyimlerin sayısı belirtilmiş, 2. sütunda Almanca deyimlerin Almanca açıklamaları, 3. sütunda Almanca deyimlerin Türkçe açıklamaları, 4. sütunda karşılığı deyim olmayanların listesi ve Türkçe karşılığı deyim olmayanların anlam olarak çevirisi, 5. sütunda Türkçe karşılığı hayvan adıyla yapılmamış deyimlerin listesi, Türkçede bir deyim olarak bulunan ancak hayvan adıyla yapılmamış deyimler, 6. sütunda Türkçe karşılığı farklı hayvan adıyla yapılmış deyimlerin listesi, Türkçede deyim olarak bulunan ancak farklı bir hayvan adıyla kullanılan deyimlerin listesi, 7. sütunda Türkçe karşılığı birebir aynı hayvan adıyla ve aynı anlamda yapılmış deyimlerin listesi verilmiştir. Bunlar anlam açısından nitel ve nicel olarak birbirleriyle karşılaştırılmıştır.

Çalışma, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Türkçede ve Almancada kullanılan deyimlerin özelliklerine yer verilmiştir. İkinci bölümde Almancada ve Türkçede deyimlerde geçen hayvan adları tespit edilmiştir. Üçüncü bölümde deyimlerin anlam açısından eşdeğerlilikleri karşılaştırılmıştır. Dördüncü bölümde ise ortaya çıkan eşdeğerlilikler anlam yönünden tartışılmıştır. Son bölümde sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

TÜRKÇEDE VE ALMANCADA DEYİMLERİN BELLİ BAŞLI ÖZELLİKLERİ

Deyim; gerçek anlamından farklı bir anlam taşıyan ve çekici bir anlatım özelliğine sahip olan kelime öbeği: Abayı yakmak, aşağıdan almak, bağrına taş basmak, buluttan nem kapmak, çileden çıkmak, dalga geçmek, el ele vermek, karşı gelmek, mercimeği fırına vermek, nalları dikmek, saman altından su yürütmek, üç buçuk atmak, yasak savmak, yüzgöz olmak, zılgıt vermek vb. (Korkmaz; 1992: 43).

Bir başka tanımla ile deyim; çokluk gerçek anlamı dışında kullanılarak ifadeyi zenginleştiren, iki veya daha fazla kelimedenden meydana gelen kalıplaşmış söz dizisidir. (Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi; 1992: 8)

Almancada Redensart veya Redewendung olarak kullanılan deyim şöyle tanımlanmaktadır: Auch: sprichwörtliche Redensarten bzw. feste Wortverbindung oder Redewendung, die als phraseologische Einheit zum Wortbestand einer Sprache gehört und durch ihren Bildgehalt einen anderen Sachverhalt symbolisch ausdrückt, z.B. jemandem Sand in die Augen streuen, sich den Mund verbrennen, jemandem einen Bären aufbinden, wissen, wo Barthel den Most holt (Lewandowski; 1985: 823-824).

Ömer asım Aksoy deyimini şöyle tanımlamıştır: “Bir kavramı, bir durumu, ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarında ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce” (1988: 52).

Deyimleri hem biçim hem kavram özellikleri bakımından incelemek mümkündür. Biçim özelliklerinden kimisi atasözleriyle ortaktır. Kavram özelliklerinde böyle bir ortaklık yoktur. Deyim, bir kavramı belirtmek için bulunmuş özel bir anlatım kalıbıdır; genel kural niteliğinde bir söz değildir. Deyimi atasözlerinden ayıran en önemli özellik budur (Aksoy; 1988: 38-40).

Deyimlerin belli başlı özellikleri şöyle sıralanabilir:

- a) Tıpkı atasözleri gibi kısa ve özlü ifadeler taşırlar.
- b) Atasözlerinde olduğu gibi deyimlerde de bir kalıplaşma meydana gelmiştir. Bu bakımdan kelimelerin yeri değiştirilemez, bir kelime çıkarılarak yerine aynı anlama gelen başka bir kelime konulamaz.
- c) En az iki kelime ile kurulurlar.
- d) Çokluk mastar halinde olduklarından fiil çekimine girerler.
- e) Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir kavramı hoş ve çekici ifade etmek için kullanılırlar. Genel kural niteliği taşımazlar, bu bakımdan atasözlerinden ayrılırlar.
- f) Deyimlerin karşılıkları, çokluk onları meydana getiren kelimelerin gerçek anlamları dışındadır.
- g) Kelime grubu şeklinde olan deyimler cümlede isim, sıfat, zarf görevi yaparlar.
- h) Deyimler bazı istisnaları dışında mecazlıdır.
- i) Bazı benzetmeli deyişler, deyim olmadıkları halde, deyim gibi kullanılırlar. Örneğin; Tavşan pisliği gibi (adam), kabak çiçeği gibi (açılmak), arı kovarı gibi (işlemek).
- j) Bazı araştırmacılar dilimizde sık kullanılan ikilemeleri de deyim saymaktadırlar. Örneğin; Eski püskü, kap kacak, delik deşik.
- k) Deyimler birleşik kelimelerle de karıştırılmaktadır. Birleşik kelimeler bitişik yazılır, aralarında çekim ve yapım eki giremeyecek kadar kaynaşmış oldukları unutulmamalıdır. Deyimleri oluşturan kelimeler ise isim ve fiil çekimlerine girerek ek alabilirler: Günkurusu, devedikeni vb.
- l) Deyimle terimi ayırt etmek gerekir. Deyimler genel dilin malı olan sözdür. Terim ise, bilim, sanat, meslek vb. gibi bir özel sahanın çerçevesinde kullanılan, bu sahanın sınırladığı bir sözdür.
- m) Deyim ve argo arasında yakın bir ilişki vardır. Aslında argo bir meslek zümresi arasında kullanılan, özel manaları olan söz diye tarif edilmektedir.
- n) Diğer kalıplaşmış sözlerden dualar ve bedduaların bazıları atasözü ve deyim özelliği gösterebilirler. Örn. Gözünü toprak doyursun, Allah birini bin etsin. (Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi; 1992: 8-11)

Her iki sözlükte deyimlerde geçen hayvan isimleri, Almanca-Türkçe ve Türkçe-Almanca olarak aşağıdaki gibi alfabetik olarak sıralanmıştır.

ALMANCADA VE TÜRKÇEDE DEYİMLERDE GEÇEN HAYVAN ADLARI

Aal	yılanbalığı	Arı	Biene
Affe	maymun	Aslan	Löwe
Bär	ayı	At	Pferd
Biene	arı	Ayı	Bär
Bock	teke	Balık	Fisch
Eichhörnchen	sincap	Bit	Laus
Elefant	fil	Bülbül	Nachtigall
Elster	saksağan	Buzağı	Kalb
Ente	ördek	Çaylak	Gabelweihe
Esel	eşek	Dana	Kalb
Eule	baykuş	Deve	Kamel
Fisch	balık	Devekuşu	Strauss
Fliege	sinek	Dolap beygiri	Ross
Floh	bit	Domuz	Schwein
Frosch	kurbağa	Eşek	Esel
Fuchs	tilki	Eşek arısı	Wespe
Gans	kaz	Fare	Maus
Gaul	beygir	Geyik	Hirsch
Geier	akbaba	Horoz	Hahn
Hahn	horoz	It	Hund
Hammel	koyun	Karabatak	Kormoran
Hase	tavşan	Karga	Rabe
Hecht	turnabalığı	Karınca	Ameise
Henne	tavuk	Kartal	Adler
Huhn	tavuk	Katır	Maultier
Hund	köpek	Kaz	Gans
Igel	kirpi	Keçi	Ziege
Kalb	dana, buzağı	Kedi	Katze
Katze	kedi	Keklik	Rebhuhn
Krähe	karga	Kene	Zecke
Krebs	yengeç	Kısrak	Stute
Kuckuck	guguk	Koç	Widder
Kuh	inek	Köpek	Hund
Küken	civciv	Koyun	Schaf
Lamm	kuzu	Kurbağa	Frosch
Larve	kurtçuk	Kurt	Wolf
Laus	bit	Kuş	Vogel
Löwe	aslan	Kuzu	Lamm
Luchs	vaşak	Leylek	Storch
Maus	fare	Maymun	Affe
Meise	iskete kuşu	Öküz	Ochs Stier
Mops	basık burunlu köpek cinsi	Pire	Floh
Motte	güve	Saksağan	Elster
Mücke	sivrisinek	Sıçan	Ratte
Nachtigall	bülbül	Sinek	Fliege
Ochs	öküz	Tavşan	Hase
Pfau	tavuskuşu	Tavuk	Huhn
Pferd	at	Tazi	Windhund
Piepmatz	küçük kuş gık dememek	Tilki	Fuchs
Pudel	kaniş köpeği	Turna	Kranich/ Hecht(balık)
Rabe	karga		
Ratte	sıçan		
Raupe	tırtıl		
Roß	at beygir		
Sardine	sardalye		
Sau	dişi domuz		
Schaf	koyun		
Schlange	yılan		
Schnecke	salyangoz		
Schwalbe	kırlangıç		
Schwan	kuğu		
Schwein	domuz		
Schweinehund	köpoğlu köpek		
Spatz	serçe		
Spinne	örümcek		
Stier	boğa		
Storch	leylek		
Taube	güvercin		
Tier	hayvan		
Uhl	baykuş		
Vogel	kuş		
Wolf	kurt		
Wurm	kurt, solucan		

ALMANCA VE TÜRKÇEDE HAYVAN ADLARIYLA YAPILMIŞ OLAN DEYİMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Almancada ve Türkçede hayvan adlarıyla yapılmış deyimler tablo halinde karşılaştırılmıştır. Tablo yedi sütundan oluşmaktadır.

Sütun 1. Sıra no: Deyimlerin sayısı belirtiliyor.

Sütun 2. Almanca deyimler: Almanca deyimler Almanca açıklamalarıyla birlikte verildi.

Sütun 3. Almanca deyimlerin Türkçe açıklaması: Deyimler Türkçeye çevrildi. Varsa Türkçe karşılıkları da verildi.

Sütun 4. Karşılığı deyim olmayanların listesi:Türkçe karşılığı deyim olmayanların anlam olarak çevirisi verildi.

Sütun 5. Türkçe karşılığı hayvan adıyla yapılmamış deyimlerin listesi: Türkçede bir deyim olarak bulunan ancak hayvan adıyla yapılmamış deyimler verildi.

Sütun 6. Türkçe karşılığı farklı hayvan adıyla yapılmış deyimlerin listesi: Türkçede deyim olarak bulunan ancak farklı bir hayvan adıyla bulunan deyimlerin listesi verildi.

Sütun 7. Türkçe karşılığı birebir aynı hayvan ve aynı anlamda yapılmış deyimlerin listesi: Buradaki deyimler tam eşdeğer olan, örtüşen deyimlerdir.

Sıra	Almanca deyim	Türkçe açıklaması	Türkçe karşılığı deyim olmayan	Türkçe karşılığı hayvan adıyla yapılmamış deyim	Türkçe karşılığı farklı hayvan adıyla yapılmış deyimler	Türkçe karşılığı bire-bir aynı hayvan adıyla yapılmış deyimler
1	Aal: sich winden/ krümmen wie ein Aal.	Zor bir durumdan maharetle sıyrılmak.		Zor bir durumdan maharetle sıyrılmak.		
2	Glatt wie ein Aal sein.	Pire gibi.	X			
3	An jmdm. ablaufen wie das Wasser am Entenflügel/ an der Gans/ am Pudel.	Umursamamak.		Umursamamak.		
4	Einen Korken abschiessen: (Korken) den Vogel abschiessen (Vogel).	En büyük başarıyı elde etmek/hepsine galip gelmek/ turnayı gözünden vurmak/ pireyi gözünden, çakalı gözünden vurmak.			Turnayı gözünden vurmak/ pireyi gözünden, çakalı gözünden vurmak.	
5	Affe: mich laust der Affe!	Çok şaşım/ hayret ettim doğrusu/ gözlerine inanmamak.		Gözlerine inanmamak.		
6	Sich einen Affen kaufen / antrinken.	Felekten bir gün çalmak/ sarhoş olmak/ kafayı çekmek.		Kafayı bulmak/ çekmek.		
7	Einen Affen an jmdn. gefressen haben.	Birisine tutkun olmak/ aşırı derecede bağlı olmak.	X			
8	Seinem/ dem Affen Zucker geben.	Temcid pilavı gibi ısıtıp ısıtıp koymak/ kabak tadı vermek-hep aynı şeylerden bahsetmek.		Temcid pilavı gibi ısıtıp ısıtıp koymak.		
9	Jmdn. zum Affen halten.	Birisiyle alay etmek/ birini aldatmak/ birine bir şey yutturmak.	X			
10	(wie) vom wilden Affen gebissen (sein).	Çıldırın mı acaba? Çıldırılmış olmak.	X			

11	Das ist Geschmack(s)sache, sagte der Affe und biss in die Seife.	Zevk meselesi, sana ne?	X			
12	Klappe zu, Affe tot.	Harç bitti, yapı paydos.	X			
13	Schwitzen wie ein Affe (schwitzen).	Cehennem sıcakı.	X			
14	Wie ein Affe auf dem Schleifstein sitzen.	Bileği taşı üstüne/ şapa oturmak.		Şapa oturmak.		
15	Nicht für einen Wald von Affen (Wald).	Hiçbir surette/ dünyaları versen de olmaz.	X			
16	Affenschande eine Affenschande sein.	Rezillik kepezelik.	X			
17	Affenzahn : einen Affenzahn draufhaben.	Çok çabuk olmak/ çevik.	X			
18	Mit einem Affenzahn .	Bir solukta.		Bir solukta.		
19	Amtsschimmel : den Amtsschimmel reiten.	Bürokrasi, kırtasiyecilik. Katı kuralcı/ bürokrasiye bağlı/ harfiyyen yerine getiren.	X			
20	Anstellen: sich anstellen wie der Ochs beim Seiltanzen.	Beceriksiz davranmak/ naz yapmak/ ayak sürümek.		Ayak sürümek.		
21	Athen: Eulen nach Athen tragen.	Tereciye tere satmak.		Tereciye tere satmak.		
22	Augen machen wie ein (ab)gestochenes Kalb .	Kesilmiş dana gibi gözleri lokma lokma fırlamak/ gözleri faltaşı gibi açılmak.		Gözleri faltaşı gibi açılmak.		
23	Augen haben wie ein Luchs .	Vaşak gibi çok keskin gözler var.	X			
24	Aussehen, als hätten einem die Hühner das Brot wegfressen.	Şaşkın/ çaresiz / Karadeniz' de gemilerin mi batmış?		Kara kara düşünmek.		
25	Bär : jmdm. einen Bären aufbinden.	Birine yalan yutturmak/ birini kafaya almak/ birine numara yapmak.		Birini kafaya almak.		
26	Bärendienst jmdm. einen Bärendienst erweisen.	Birine kârdan çok zararı dokunmak/ bir elle verdiği öbür elle almak.		Bir elle verdiği öbür elle almak.		
27	Bärenführer den Bärenführer spielen/ machen.	Birini gereksiz yere dolaştırmak/ ayı gezdirici.	X			
28	Bärenhaut : auf der Bärenhaut liegen.	Tembel tembel oturmak / miskin miskin oturmak/ yan gelip yatmak/ pinekleme.		Yan gelip yatmak/ pinekleme.		
29	Biene : eine Biene machen/ drehen.	Sıvışmak/ tüymek/ toz olmak.		Tüymek/ toz olmak.		
30	Bock : jmdn. stößt der Bock	İnatçı/ serkeş olmak/ inadım inat, adım Kel (Hacı) Murat.		İnadım inat, adım Kel (Hacı) Murat.		
31	Bockshorn : sich nicht ins Bockshorn jagen lassen.	Kuru gürültüye pabuç bırakmamak.		Kuru gürültüye pabuç bırakmamak.		
32	Butter an/ bei die Fische!	İşi tam, doğru yap!	X			
33	Dastehen wie der Ochs am /vorm Berg/ wie die Kuh vorm neuen Tor / wie die Kuh , wenn's donnert.	Ne yapacağımı bilemez halde şakin şaşkın bakınmak/ öküzün trene baktığı gibi bakmak.				Öküzün trene baktığı gibi bakmak.
34	Überlaß das Denken den Pferden , die haben größere Köpfe.	Kafanı yorma, büyükler düşünün.	X			
35	Aus jedem Dorf einen Hund haben: (Kartenspiel).	Her renkten bir kağıdı olmak/ rengarenk.	X			

36	Dreschen: du sollst dem Ochsen , der da drischt, nicht das Maul verbinden.	Harman döven öküztün ağzını bağlama/ gölge etme yeter.		Gölge etme yeter.		
37	Das Ei/ Küken will klüger sein als die Henne .	Yaşlılar gençlerden daha iyi bilir/ gençler yaşlılardan daha iyi bildiklerini sanıyorlar/ dağdan gelen bağdakini kovar/ kaçın kurası.		Kaçın kurası.		
38	Das Ei unterm Huhn verkaufen müssen.	Paraya sıkışmak/ sıkıntıya düşmek/ darda kalmak (bulunmak).		Paraya sıkışmak.		
39	Eichhörnchen mühsam nährt sich das Eichhörnchen.	Yorucu zahmetli bir iş.	X			
40	Benehmen: sich wie ein Elefant im Porzellanladen benehmen.	İşe balta ile girişmek.		İşe balta ile girişmek.		
41	Esel : der Esel geht voran.	Eşeğe bak önden gidiyor.	X			
42	Der Esel nennt sich (selbst) zuerst.	Önce kendi adını söylemek, kendini ön plana çıkarmak/ kendini beğenmek/ kendini fasulye gibi nimetten saymak.		Kendini fasulye gibi nimetten saymak.		
43	Jmdn. hat der Esel im Galopp verloren.	Tartışamaz/ laf söylenemiyor.	X			
44	Wenn man den Esel nennt (kommt er gerennt).	Iti an sopayı hazırla.				Iti an sopayı hazırla.
45	Wenn's dem Esel wohl wird, geht er aufs Eis (tanzen).	Boyunu aşan işlere kalkışmak.	X			
46	Falscher Hase .	Bu, yalan.	X			
47	Fisch : ein großer / dicker Fisch.	Elebaşı/ cani.	X			
48	(das sind) faule Fische .	Sudan cevap (bahaneler)/ yalanlar.		Sudan cevap (bahaneler)/ yalanlar.		
49	(das sind) kleine Fische .	Önemsiz şeyler/ ıvır zıvır/ kolaylıkla yapılabilen şeyler.		Önemsiz şeyler/ ıvır zıvır/ kolaylıkla yapılabilen şeyler.		
50	Weder Fisch noch Fleisch sein.	Ne şap oldu ne şeker/ ne kokar ne bulaşır.		Ne kokar ne bulaşır.		
51	(der) Fisch will schwimmen.	(Balık yedikten sonra) Balıkla beyaz şarap içilir, içilmesi gerekir.	X			
52	Die Fische füttern.	Kusmak.	X			
53	Fischblut haben.	Soğukkanlı olmak.		Soğukkanlı olmak.		
54	Fliege : jmdn. ärgert/ stört die Fliege/ Mücke an der Wand.	Kıldan (buluttan) nem kapmak.		Kıldan nem kapmak.		
55	Eine/die Fliege machen.	Tüymek/ kaçmak.		Tüymek.		
56	Zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen.	Bir taşla iki kuş vurmak.			Bir taşla iki kuş vurmak.	
57	Keiner Fliege etwas zuleide tun/ ein Leid zufügen/ keiner Fliege ein Bein ausreißen können.	Karıncayı bile incitmemek.			Karıncayı bile incitmemek.	
58	Floh : die Flöhe husten /niesen hören.	Sivri akıllı olmak/ kendini fasulyeden nimet saymak/ dereyi görmeden paçayı sıvamak.		Dereyi görmeden paçaları sıvamak.		

59	Jmdm. <u>ein</u> Floh ins Ohr setzen.	Birinin kulağına kar suyu kaçırmak/ birini pirelendirmek.		Birini pirelendirmek.		
60	Einen Floh im Ohr haben	Çıldırmaq/ ifrit olmak.		Çıldırmaq/ ifrit olmak.		
61	Lieber Flöhe/ einen Sack (voll) Flöhe hüten.	Bu işi yaptırma da ne yaptırırsan yaptır.	X			
62	Flohbeissen: angenehmes Flohbeissen!	İyi geceler!	X			
63	Frieren: frieren wie ein junger Hund/ wie ein Schneider.	Çok üşümek, donmak.	X			
64	Frosch: sei kein Frosch!	Oyunbozanlık etmemek		Oyun bozanlık etmemek		
65	Fuchs: wo sich die Füchse/ wo sich Hase und Fuchs gute Nacht sagen.	Domuzun gök dediği yer. İn cin top oynuyor.			In cin top oynuyor	
66	Das hat der Fuchs gemessen (und den Schwanz). dazugegeben)	Tahminden de öte/ uzak.	X			
67	Fühlen: sich wohl fühlen wie ein Fisch im Wasser/ wie die Made im Speck.	Sapasağlam/ turp gibi/ sudaki balık gibi diri ve canlı olmak.		Turp gibi.		
68	Sich fühlen wie ein Fisch auf dem Trockenen.	Sudan çıkmış balığa dönmek				Sudan çıkmış balığa dönmek.
69	Gänsehaut: jmdm. läuft eine Gänsehaut über den Rücken.	Tüyleri diken diken olmak/ tüyleri ürpermek.		Tüyleri diken diken olmak.		
70	Gänsemarsch: im Gänsemarsch.	Turna katarı gibi birbiri arkasına düşme, sıra ile yürüme.			Turna katarı gibi.	
71	Gaul: einem geschenkt Gaul sieht/ schaut/ guckt man nicht ins Maul.	Beleş atın dişine bakılmaz/ hediyeinin küçüğü büyüğü olmaz.			Beleş atın dişine bakılmaz.	
72	Geier: hol's der Geier! Hol' dich der Geier!	Lanet okumak/ yüzünü şeytan görsün!		Lanet okumak/ yüzünü şeytan görsün!		
73	Weiß der Geier!	Ne bileyim.	X			
74	Gemüt: ein Gemüt wie ein Fleischerhund/ wie ein Veilchen haben	Gam yememek/ kaba/ruhsuz.		Gam yememek.		
75	Ein Gesicht machen wie eine Gans, wenn's donnert.	Yüzünü ekşitmek/ suratını buruşturmak / ağzı bir karış açık kalmak.		Ağzı bir karış açık kalmak.		
76	Ein Gesicht machen, als hätten einem die Hühner das Brot weggefressen.	Karadeniz'de gemilerin mi battı? Surat bir karış.		Karadeniz'de gemileri batmak.		
77	Gesund: gesund sein wie ein Fisch im Wasser.	Turp gibi.		Turp gibi.		
78	Hahn: Hahn im Korb sein.	Bir toplulukta çok sayıda bayan arsında tek erkek o/ gözbebeği olmak.	X			
79	Nach jmdm. nach etwas kräht kein Hahn.	Kimi kimsesi yok/ Kimsenin umurunda değil/ bir kimseyi arayıp soran kalmadı.		Kimi kimsesi yok.		
80	Wenn der Hahn kräht auf dem Mist, ändert sich das Wetter, oder es bleibt, wie es ist.	Meteorolojiye güvenilmez.	X			
81	Jmdm. den roten Hahn aufs Dach setzen.	Birinin evini kundaklamak.	X			
82	Vom Hahn beflattert, betrampelt sein.	Aklını peynir ekmekle yemek.		Aklını peynir ekmekle yemek.		

83	Einherstolzieren/ umherstolzieren wie der Hahn auf dem Mist.	Burnu Kaf dağında olmak / burnu büyük / burnunun yeli harman savuruyor.		Burnu harman yeli savuruyor.		
84	Hammel : um wieder auf besagten Hammel zu kommen.	Sadede gelmek.		Sadede gelmek.		
85	Hammelbeine : jmdm. die Hammelbeine langziehen	Canını çıkarmak/ birine zılgıt çekmek/ çıkışmak.		Birine zılgıt çekmek.		
86	Jmdn. bei/an den Hammelbeinen nehmen/ kriegen.	Burnu sürtülmek.		Burnu sürtülmek.		
87	Hase : ein alter/ kein heuriger Hase sein.	Eski kurt / eski kulağı kesiklerden olmak/ artık dünün çocuğu olmamak/ artık acemi çaylak olmamak, işin ustası olmak.			Eski kurt.	
88	Da/hier liegt der Hase im Pfeffer.	İşin püf noktası da burası / can alacak yer (nokta) zurnanın zirt dediği yer.		Zurnanın zirt dediği yer.		
89	Sehen/ wissen, wie der Hase läuft.	İşlerin ne şekil alacağını görmek/ işini bilmek.		İşlerin ne şekil alacağını görmek/ işini bilmek.		
90	Mein Name ist Hase (ich wohne im Walde und weiss von nichts).	Bir gözünü kör, bir kulağını sağır etme; hiç malumatım yok.		Bir gözünü kör, bir kulağını sağır etme.		
91	Hasenpanier : das Hasenpanier ergreifen.	Tabanları kaldırmak/ yağlamak.		Tabanları yağlamak.		
92	Hasenrein : nicht (ganz) hasenrein.	İşin içinde iş var.		İşin içinde iş var.		
93	Hecht : der Hecht im Karpfenteich sein.	İş karıştırmak/ fesat karıştırmak/ başrol oynamak/ elebaşı olmak/ sazanlar arasında turna balığı olmak, ağır can sıkıcı insanlar arasında önderlik yapmak.		Fesat karıştırmak.		
94	Ein toller Hecht (sein).	Deli dolu/ deli fişek/ çakı gibi delikanlı.		Çakı gibi delikanlı/ fişek gibi delikanlı.		
95	Heulen wie ein Schlosshund .	Hüngür hüngür ağlamak/ köpek gibi ulumak.	X			
96	Huhn : da lachen (ja) die Hühner!	Köpekler bile güler/ çok komik.			Buna köpekler bile güler.	
97	Ein blindes Huhn findet auch einmal ein Korn.	Kedi olalı bir fare tuttu / kırk yılın başı (başında), (ömründe bir) bir iş yaradın/ bir iş başardın.			Kedi kedi olalı bir fare tuttu.	
98	Das Huhn , das goldene Eier legt, schlachten.	Altın yumurtlayan tavuğu kesmek.				Altın yumurtlaya n tavuğu kesmek.
99	Mit den Hühnern zu Bett gehen/ schlafen gehen.	Tavuklar gibi erkenden yatmak.				Tavuklar gibi erkenden yatmak.
100	Mit den Hühnern aufstehen.	Kargalar bok yemeden kalkmak/ erken kalkmak.			Kargalar bokunu yemeden kalkmak.	
101	Mit jmdm. ein Hühnchen zu rupfen haben.	Kozunu paylaşmak/ birinden hesap sormak/ biriyle görülecek hesabı olmak.		Biriyle görülecek hesabı olmak.		
102	Hühnerauge : jmdm. auf die Hühneraugen treten.	Birinin nasırına basmak (bamteline)/ can alıcı noktasından yakalamak/ can evinden vurmak/ damarına basamak/ zülfüyare dokunmak.		Birinin nasırına basamak.		

103	Hummel: Hummeln im Hintern haben.	Kıçına batmak/ götünde havuç kırığı olmak/ yerinde duramamak.		Kıçına batmak.		
104	Hund: das ist ein dicker Hund.	Fahiş bir hata/ bu büyük bir rezalet.	X			
105	Ein krummer Hund .	Hin oğlu hin.		Hin oğlu hin.		
106	Hunde , die (viel) bellen, beißen nicht.	(Ürüyen) Havlayan köpek ısırmaz.				(Ürüyen) havlayan köpek ısırmaz.
107	Die Hunde bellen, und/ aber die Karawane zieht weiter.	İt ürür kervan yürür.				İt ürür kervan yürür.
108	Da liegt <u>der Hund</u> begraben.	İşte güçlük burada/ zurnanın zurt dediği yer burası/ dananın kuyruğu kopacak.			Dananın kuyruğu kopacak.	
109	Wissen, wo der Hund begraben liegt.	İşin püf noktasını bilmek.		İşin püf noktasını bilmek.		
110	Wo die Hunde mit dem Schwanz bellen.	Kuş uçmaz kervan geçmez.			Kuş uçmaz kervan göçmez.	
111	Von dem nimmt <u>kein Hund</u> ein Stück/ einen Bissen Brot.	Gözden düşmek/ kimse yüzüne bile bakmamak/ adı kötüye çıkmak.		Gözden düşmek.		
112	Hätt' der Hund nicht gekackt, hätte' er den Hasen gepackt; wenn der Hund nicht gemusst/ geschissen hätte, hätte er den Hasen gekriegt.	Şöyle söyle olmasaydı...	X			
113	Da wird der Hund in der Pfanne verrückt.	Inanılmaz, hayret!	X			
114	Da scheisst der Hund ins Feuerzeug.	Talihsizlik/ bahtı kara.		Bahtı kara.		
115	Scheisst (doch) der Hund drauf!	Ne önemi var.	X			
116	Viele Hunde sind des Hasen Tod.	Kırk kurda bir aslan ne yapsın.	X			
117	Es regnet junge Hunde .	Şiddetli yağmur.	X			
118	Es/ das kann/ muss einen Hund jammern.	Acınacak.	X			
119	Mit etwas keinen Hund hinter dem Ofen hervorlocken (können)/ vom Ofen locken (können).	Bununla kimseyi kandıramazsın.	X			
120	Das/ es ist, um junge Hunde zu kriegen; das ist zum Junge-Hunde- Kriegen.	Şüpheli/ karışık/ ayıkla pirincin taşını.		Ayıkla pirincin taşını.		
121	Auf den Hund kommen.	Perişan durumda olmak.	X			
122	Jmdn. Auf den Hund bringen.	Harap etmek, mahvetmek/ birinin canına okumak.		Birinin canına okumak.		
123	Auf <u>dem Hund</u> sein.	Düşmek, müşgül durumda olmak.	X			

124	Mit allen Hunden gehetzt sein.	Hileleri sezen, tecrübeli, anasının gözü olmak/ pek kurnaz, şeytana külahı ters giydirmek.		Şeytana külahını ters giydirmek.		
125	Kommt man über den Hund , kommt man auch über den Schwanz.	Çoğu gitti azı kaldı (keli gitti dazı kaldı).		Çoğu gitti azı kaldı.		
126	Unter dem/ unter allem Hund sein.	Berbat.	X			
127	Vor die Hunde gehen	Mahvolmak/ perişan olmak.	X			
128	Etwas vor die Hunde werfen.	Dikkatsizce atmak heder etmek.	X			
129	Leben wie ein Hund .	İt gibi yaşamak/ sefil yaşamak.	X			
130	Leben wie Hund und Katze .	Kedi köpek gibi kavga etmek (dalaşmak).				Kedi köpek gibi kavga etmek.
131	Den letzten beißen die Hunde .	Sona kalan dona kalır.		Ata sözü		
132	Igel : passen wie der Igel zum Taschentuch/ Handtuch.	Kel başa şimşir tarak.		Kel başa şimşir tarak.		
133	Kalb : Kalb Moses.	Beceriksiz, budala, sakar.	X			
134	Ein Kalb anbinden/ machen.	Kusmak.	X			
135	Das Goldene Kalb anbeten.	Para canlısı/ paraya tapan/ para gözlü.		Para canlısı.		
136	Katze : da beißt sich die Katze in den Schwanz.	Akla karayı seçmek/ karman çorman.		Akla karayı seçmek.		
137	Das trägt die Katze auf dem Schwanz fort/ weg.	Önemsiz/ çok az.	X			
138	Das hat die Katze gefressen.	Kaybolmak/ duman olmak.		Duman olmak.		
139	Wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse (auf dem Tisch).	Kedilerin olmadığı yerde fareler cirit atar.				Kedilerin olmadığı yerde fareler cirit atar.
140	Die Katze im Sack kaufen.	Malı görmeden (gözü kapalı) satın almak.	X			
141	Die Katze aus dem Sack lassen.	Baklayı ağzından çıkarma.		Baklayı ağzından çıkarmak.		
142	Mit jmdm. Katz und Maus spielen.	Kedinin fareyle oynadığı gibi oynamak.				Kedinin fareyle oynadığı gibi oynamak.
143	Der Katze die Schelle umhängen.	Kendini ateşe atmak.		Kendini ateşe atmak.		
144	Für die Katz sein.	Beyhude/ boşuna/ işe yaramaz.	X			

145	Katzendreck kein Katzendreck sein.	Dikkate değer, önemli.	X			
146	Katzensprung: (bis.../zu .../ nach ...) ein Katzensprung sein.	İki adımlık yol.	X			
147	Katzenwäsche: Katzenwäsche machen.	Üstünkörü yıkanmak.	X			
148	Kleinvieh: Kleinvieh macht auch Mist.	Sinek ufak ama mide bulandırır. Küçük ayrıntılar da çok etkin olabilir.				Sinek ufak ama mide bulandırır.
149	Krähe: eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus.	Karga karganın gözünü oymaz/ it iti ısırmaz.				Atasözü: İt iti ısırmaz.
150	Krebs: einen Krebs fangen.	Son anda başarıyı kaçırmak.	X			
151	Kuckuck: der Kuckuck ist los.	Her şey alt üst oldu.			Alt üst olmak.	
152	(das) weiss der Kuckuck (Geier).	Kim bilir	X			
153	Beim/ zum Kuckuck sein.	Kaybolmak/ hay Allah belasını versin!	X			
154	Kuckucksei: jmdm. ein Kuckucksei ins Nest legen.	(Birine birşeyi) kakalamak/ zor duruma düşürmek, sıkıntıya sokmak.			Sıkıntıya sokmak.	
155	Kuh: man wird alt wie eine Kuh und lernt immer noch dazu.	İnsan ölene dek bir şeyler öğrenir. Öğrenmenin yaşı yoktur.	X			
156	Die Kuh vom Eis bringen/ kriegen.	Zor bir meseleyi halletmek.	X			
157	Die Kuh fliegen lassen.	Gönlünce eğlenmek/ kurtlarını dökmek.				Kurtlarını dökmek.
158	Kuhhaut: auf keine Kuhhaut gehen.	Yok devenin başı/ bu kadarı da fazla.				Yok devenin başı.
159	Lahm: lahme Ente „schwungloser, langsamer Mensch“.	Ağır canlı/ hantal	X			
160	Lamm: wie ein Lamm (das zur Schlachtbank geführt wird).	Uysal koyun/ kaderine razı.	X			
161	Larve: jmdm. die Larve vom Gesicht reißen.	Rezil etmek/ mahcup etmek.	X			
162	Laus: jmdm. ist eine Laus über die Leber gelaufen/ gekrochen.	Canı çok sıkın olmak.			Canı çok sıkın olmak.	
163	Jmdm. eine Laus in den Pelz setzen.	Tepki çekmek/ dertsiz başı derde sokmak, başına iş açmak.			Dertsiz başı derde sokmak.	
164	Du kriegst Läuse in den Bauch.	Çok su içme/ kurtlanmak.	X			
165	Löwe: gut gebrüllt, Löwe!	İsabet buyurdunuz.	X			

166	Aufpassen: aufpassen wie ein Schießhund / wie ein Heftelmacher / wie ein Luchs .	Dikkatli olmak, tetikte olmak, uyanık olmak.		Uyanık olmak.		
167	Graue Maus .	Mütevazı, dikkati çekmeyen.	X			
168	Mit Mann und Maus untergehen.	Topluca telef olmak.	X			
169	Maus : da (von) beißt die Maus keinen Faden ab.	Ne çare, kaçınılması mümkün olmayan.		Ne çare, kaçınılması mümkün olmayan.		
170	Das kann die / eine Maus auf dem Schwanz forttragen.	Çok az.	X			
171	Weisse Maus : Auf der Kreuzung regelt eine weiße Maus den Verkehr, solange die Ampel kaputt ist.	Aynalı (polis için kullanılan argo deyim).	X			
172	Weisse Mäuse sehen.	Kuruntu, vesvese, hezeyanlar görmek.	X			
173	Mäuse merken/ riechen.	Bit yeniği aramak.		Bit yeniği.		Bit yeniği aramak.
174	Mauseloch : jmd. würde (vor Scham, Angst o.ä.) am liebsten in ein Mauseloch kriechen.	Yerin dibine geçmek.		Yerin dibine geçmek.		
175	Mäusemelken : zum Mäusemelken sein.	Çıldırmaq.	X			
176	Meise : eine Meise (unterm Pony) haben.	Kafayı yemek/ deli olmak.		Kafayı yemek.		
177	Mops : wie der Mops im Paletot.	Neşeli, keyifli.	X			
178	Motte : in etwas sind die Motten (hinein) gekommen.	Eskisi gibi güzel değil.	X			
179	Die Motten haben	Verem olmak.	X			
180	Du kriegst die Motten ! Ich denke, ich kriege die Motten!	Ay olamaz! İnanamıyorum!	X			
181	Mücke : eine/ die Mücke machen.	Tüymek.		Tüymek.		
182	Aus einer Mücke einen Elefanten machen.	Pireyi/ habbeyi deve/ kubbe yapmak			Pireyi deve /habbeyi kubbe yapmak.	
183	Munter: munter sein wie ein Fisch im Wasser.	Sapasağlam.		Sapasağlam.		
184	Nachtigall : Nachtigall, ich hör' dir trapsen.	İşin nasıl olduğunu bilmek.	X			
185	Die Nachtigall singen lehren wollen (gehoben).	Tereciye tere satmak.		Tereciye tere satmak.		
186	Pegasus : den Pegasus besteigen/ reiten.	Şairlik etmek.	X			

187	Pferd: das beste Pferd im Stall.	En iyi adam, en becerikli, başarılı eleman.	X			
188	Ich denk' ,mich tritt ein Pferd!	Gözlerine inanamamak.		Gözlerine inanamamak.		
189	Das hält ja kein Pferd aus!	Katılamaz.	X			
190	Jmdn. bringen keine zehn Pferde irgendwohin / dazu, etwas zu tun/ keine zehn Pferde können jmdn. von etw. abbringen.	Beni oraya top arabası bile götüremez. Hiçbir güç yaptırılmaz. Birine bir şeyi zorla yaptırılmaz.	X			
191	Jmdm. gehen die Pferde durch.	Keçileri kaçırmak/ sabrı taşmak/ kendine hakim olamamak.			Keçileri kaçırmak.	
192	Das Pferd am/ beim Schwanz aufzäumen.	Bir işe tersinden başlamak.	X			
193	Die Pferde scheu machen.	Ortalığı birbirine katmak/ etrafı velveleye vermek/ milleti telaşa düşürmek.		Etrafı velveleye vermek.		
194	Man hat schon Pferde kotzen sehen (und das direkt vor der Apotheke)!	Ummadık taş baş yarar/ akla gelmeyen başa gelir.			Atasözü: Akla gelmeyen başa gelir.	
195	Mit jmdm. Pferde stehlen können.	Biriyle her işe girişmek/ seninle Fizan'a bile gelirim.	X			
196	Aufs falsche / richtige Pferd setzen.	Hesabını yanlış tutmak, yanlış ata oynamak.	X			
197	Immer sachte/ langsam mit den jungen Pferden!	Acele etmeden, ürkütmeden.	X			
198	Einen vom Pferd erzählen.	Masal okumak (maval)/ hikaye anlatma.		Masal okumak.		
199	Pferdefuß: da zeigt sich der Pferdefuß / da schaut der Pferdefuß heraus.	Karaman'ın koyunu sonra çıkar oyunu/ işin altından Çapanoğlu çıkar/ bunda bir iş var.			Karaman'ın koyunu sonra çıkar oyunu.	
200	Einen Pferdefuß haben.	İşin altından Çapanoğlu çıkar.		İşin altından Çapanoğlu çıkar.		
201	Piep: einen Piep/ Piepmatz haben.	Delirmek/ kaçık olmak	X			
202	Nicht Piep sagen/ keinen Piep von sich geben.	Ketum olmak/ gıkı çıkmamak.		Gıkı çıkmamak.		
203	Pudel: wie ein begossener Pudel.	Islanmış köpek gibi kalmak, kuyruğunu kıstırıp gitmek/ sırlıklam olmak/ çok komik görünmek.	X			
204	Quieken/ Quietschen zum Quieken/ Quietschen (sein).	Çok komik.	X			
205	Rabe: ein weißer Rabe.	Bulunmaz Hint kumaşı mı?		Bulunmaz Hint kumaşı mı?		
206	Ratte: die Ratten verlassen das sinkende Schiff.	Fareler batan gemiyi terkediyor/ gemiyi ilk terk eden güvenilir insanlar, sahte dostlar bir tehlike anında bir kuruluştan, şahıstan ayrılıyorlar/ fareler batan gemiyi terk ediyor.	X			

207	Auf die Ratten spannen.	Kuş uçurtmamak.			Kuş uçurtmamak.	
208	Raupe : Raupen im Kopf haben.	İlginç fikirleri olmak, cin fikirli.		Cin fikirli.		
209	Jmdm. Raupen in den Kopf setzen.	Saçma fikirleri aklına koymak.	X			
210	Raupensammlung : jmdm. (gerade) noch in seiner Raupensammlung fehlen.	Bir bu eksikti/ bir sen eksiktin!		Bir bu eksikti eksikti!		
211	Aus dem Hals riechen / stinken wie die Kuh aus dem Arsch(loch).	Ağzı kokmak.	X			
212	Roß : Roß und Reiter nennen.	Yapanı, faili söylemek.	X			
213	Auf dem hohen Roß sitzen/ sich aufs hohe Roß setzen.	Burnu Kaf dağında olmak.		Burnu kaf dağında olmak.		
214	Den Sack schlagen und den Esel nennen.	Birine suç isnat etmek, kara çalmak/ kızım sana söylüyorum gelinim sen dinle.				
215	Sardine : wie die Sardinen in der Büchse.	Balık istifi gibi				Balık istifi gibi.
216	Sau : wie eine gesengte Sau.	Çok çabuk.	X			
217	Keine Sau .	Hiç kimse.	X			
218	Die wilde Sau spielen.	Pis oyun oynama/ pislik yapma.	X			
219	Die Sau rauslassen.	Kurtlarını dökmek.			Kurtlarını dökmek.	
220	Eine Sau durchs Dorf treiben.	Haberi yaymak.		Haber uçurmak.		
221	Unter aller Sau .	Berbat mı berbat; tarifi imkansız/ rezalet.	X			
222	Jmdn. , etwas zur Sau machen.	Birini yerin dibine batırmak; kepaze etmek/ rezil etmek/ madara etmek.		Madara etmek.		
223	Ich werde zur Sau !	Fesini havaya atmak/ havalara uçmak.		Havalara uçmak.		
224	Schaf : das schwarze Schaf.	Koyun dede/ yüz karası/ muhalif/ çibanbaşı.	X			
225	Die Schafe von den Böcken scheiden/ trennen.	Ak koyunla kara koyunu ayırmak/ iyiyi kötüden ayırma.	X			
226	Sein Schäfchen ins trockene bringen/ (seltener) scheren.	Küpünü doldurmak/ çıkarını bilmek.		Küpünü doldurmak.		
227	Um den Schatten eines Esels streiten.	İncir (fındık) kabuğunu doldurmayacak mesele.		İncir kabuğunu doldurmayacak mesele.		
228	Scheißen: scheißen wie ein Waldesel .	Yellenmek.	X			

229	Schlafen wie ein Bär / ein Dachs/ ein Mehlsack/ ein Murmeltier / eine Ratte / ein Ratz / ein Sack/ ein Stein/ ein Toter.	Derin uyumak uykusu ağır/ leş gibi uyuyor.		Uykusu ağır.		
230	Schlafende Hunde wecken.	Uyuyan yılanın kuyruğuna basmamak.			Uyuyan yılanın kuyruğuna basmamak.	
231	Schlange : die Schlange beißt sich in den Schwanz.	Fasit daire.	X			
232	Eine Schlange / Natter am Busen nähren.	Koynunda yılan beslemek.				Koynunda yılan beslemek.
233	Schnecke : jmdn. zur Schnecke machen.	Birinin canına okumak/ birini yerden yere vurmak, eleştirmek.		Birinin canına okumak.		
234	Schwalbe : eine Schwalbe macht noch keinen Sommer.	Bir çiçekle bahar olmaz.		Atasözü: Bir çiçekle bahar olmaz.		
235	Schwan : mein lieber Schwan!	Vay anasını!		Vay anasını!		
236	Schwein : kein Schwein.	Hiç kimse.	X			
237	Schwein haben .	Şanslı olmak, eşek şanslı olmak, şansı yaver gitmek.		Şansı yaver gitmek.		
238	Wo haben wir denn zusammen Schweine gehütet?	Senli benli olmak.	X			
239	Den Schweinen wird alles Schwein.	İçinde fesat olmak.		İçinde fesat olmak.		
240	Bluten wie ein (gestochenes) Schwein .	Çok kan kaybetmek.	X			
241	Schreien: schreien wie am Spieß / wie ein gestochenes Schwein / wie eine angestochene Sau .	Cıyak cıyak bağırarak.	X			
242	Schweinehund : der innere Schweinehund.	İçindeki korkuyu yenmek.	X			
243	Schweineerei : diese Schweineerei muss eine andere werden!	Halt karıştırmak/ mahvolmak/ berbat.		Halt karıştırmak.		
244	Schweinsgalopp : im Schweinsgalopp.	Çok hızlı.	X			
245	Schwitzen: schwitzen wie ein Affe / Schwein / Schweinebraten / Tanzbär.	Aşırı terlemek, cehennem sıcağı.	X			
246	Sparschwein : sein Sparschwein schlachten.	Varını yoğunu harcamak/ elde avuçta ne varsa harcamak/ el elde baş başta.		Elde avuçta ne varsa harcamak.		
247	Spatz: das pfeifen die Spatzen von den Dächern.	Mısır'daki sağır sultanlar bile duydu.		Mısır'daki sağır sultanlar bile duydu.		
248	Besser einen/ den Spatz in der Hand als eine/ die Taube auf dem Dach.	Bugünkü tavuk yarınki kazdan daha iyidir/ olmuş olacaktan daha iyidir.			Bugünkü tavuk yarınki kazdan daha iyidir.	

249	(wohl) Spatzen unter dem Hut haben.	(Selamlaşırken kapalı mekanda) şapka çıkarmamak/ başında kel mi var?	X			
250	Essen: essen wie ein Spatz .	Serçe (kuş) gibi çok az yemek.	X			
251	Kanone: mit Kanonen nach/ auf Spatzen schießen.	Vur deyince öldürmek.		Vur deyince öldürmek.		
252	Mit Speck fängt man Mäuse	Doğru vasıtayla hedefe ulaşmak/ elde etmek.	X			
253	Spinne: pfui Spinne!	„ Pöf “ Ne pis koku!	X			
254	Spinne am Morgen bringt Kummer und Sorgen.	Sabah görülen örümcek uğursuzluk getirir.	X			
255	Stehlen wie eine Elster / wie ein Rabe.	Ne var ne yok aşırma, eli uzun.		Eli uzun.		
256	Stier : den Stier bei den Hörnern fassen/ packen.	Bir işe cesaretle başlamak/ kendini tehlikeye atmak.	X			
257	Brüllen wie ein Stier .	Böğürmek, kükremek.	X			
258	Stolz: stolz wie ein Spanier/ wie ein Pfau .	Gururlu	X			
259	Storch : der (Klapper)storch beißt jmdn. ins Bein	Hamile olmak.	X			
260	Der Storch hat angerufen.	Hamile kalmak.	X			
261	Wie ein Storch im Salat.	İnatçı sert.	X			
262	Stumm: stumm sein/ bleiben wie ein Fisch .	Ketum olmak/ sır saklayan.		Ketum olmak.		
263	Taube : die gebratenen Tauben fliegen nicht ins Maul.	Armut piş ağızma düş/ kismet gökten zembille inmez.		Armut piş ağızma düş.		
264	Taubenschlag : hier o.ä. geht's ja zu wie in einem Taubenschlag.	Bu dükkan cayır cayır işliyor.	X			
265	Tier : ein hohes /grosses Tier.	Kodaman, büyük baş, ekabir.	X			
266	Jedem Tierchen sein Pläsierchen.	Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır.	X			
267	Ich werd' zum Tier!	Çok kızmak.	X			
268	Tierfreund : ich bin ja ein Tierfreund.	Hayvanları sevdiğim için seni başlıyorum.	X			
269	Tierisch : tierischer Ernst (abwertend).	Vahşi.	X			
270	Traube : jmdm. /dem Fuchs hängen die Trauben zu hoch/sind die Trauben zu sauer.	Kedi uzanamadığı ciğere pis der/ tilki uzanamadığı üzümde koruk der.			Kedi uzanamadığı ciğere pis der.	

271	Uhl: was dem einen sin Uhl, ist dem andern sin Nachtigall.	Kimine hay hay kimine vay vay.	X			
272	Vogel: der Vogel ist ausgeflogen.	Aranılan kimse evden çıkmıştı.	X			
273	Das hat mir ein Vögelchen gesungen.	Güvenilir bir kaynaktan/ haberi bana bir kuş uçurdu.		Güvenilir bir kaynaktan/ haberi bana bir kuş uçurdu.		
274	Den Vogel abschiessen.	Turnayı gözünden vurmak/ en büyük başarıyı elde etmek, herkesi geçmek, herkesten başarılı olmak.			Turnayı gözünden vurmak.	
275	Einen Vogel haben.	Tahtası eksik olmak/ kafadan kontak olmak/ aklından zoru olmak.		Tahtası eksik olmak.		
276	Jmdm. den/ einen Vogel zeigen.	İşaret parmağıyla kendi alnını göstererek karşısındakinin deli olduğunu ifade etmek.	X			
277	Einen toten Vogel in der Tasche haben.	Yellenmek.	X			
278	Vogelscheuche: wie eine Vogelscheuche.	Heyula gibi dolaşmak. Bostankorkuluğu.	X			
279	Wolf: ein Wolf im Schafspelz.	Kuzu postuna bürünmüş kurt/ yere bakan yürek yakan/ gündüz külahlı gece silahlı.				Kuzu postuna bürünmüş kurt.
280	Mit den Wölfen heulen.	(Köprüyü geçinceye kadar ayıya dayı çağırarak) Herkes ne yaparsa onu yapmak/ Çoğunluğa uymak/ aksayanla aksak, susyanla susak.		Aksayanla aksak susayanla susak.		
281	Unter die Wölfe geraten.	İstismar edilmek.	X			
282	Wurm: der getretene Wurm krümmt sich; auch der Wurm krümmt sich, wenn er getreten wird.	Kuyruğuna basmak.		Kuyruğuna basmak.		
283	In etwas ist/ sitzt der Wurm drin.	Şanssızlıklar aksilikler/ işlerin sürekli aksi gitmesi.	X			
284	Den Wurm baden.	Balık tutmak.	X			
285	Jmdm. die Würmer (einzeln) aus der Nase ziehen.	Söz ağzından dirhemle çıkmak, ağzına kira istemek.		Söz ağzından dirhemle çıkmak.		
286	Stinken: drei Meilen gegen den Wind/ wie die Pest/ wie ein Ziegenbock / wie ein Wiedehopf / wie ein nasser Fuchs stinken.	Çok pis kokmak.	X			
287	Zureden: jmdm. zureden wie einem lahmen Gaul / einem kranken Schimmel / einem kranken Pferd / einem kranken Ross/ einem kranken Kind.	Dil dökmek/ yalvar yakar olmak.		Dil dökmek.		
	TOPLAM: 287	4 atasözü	132	113	24	14

Sıra	TÜRKÇE DEYİM	Almanca açıklaması	Almanca karşılığı deyim olmayın	Almanca karşılığı hayvan adıyla yapılmamış deyimler	Almanca karşılığı farklı hayvan adıyla yapılmış deyimler	Almanca karşılığı bire-bir aynı hayvan adıyla yapılmış deyimler
1	Acemi <u>çaylak</u> .	Blutiger Anfänger, Stümper.	X			
2	Adam bildim <u>eseği</u> , altına serdim döşeği.	Ungehöriges Benehmen, taktlos, dumm, Lümmel.	X			
3	Adı <u>ata</u> bindi, ayağı yerde gezer.	Arm. jmd. lebt in kümmerlichen Verhältnissen, obwohl sich die finanzielle Lage verbessert hat. Geld allein macht nicht glücklich/arm bleibt arm/arm wie eine Kirchenmaus.			Arm wie eine Kirchenmaus.	
4	<u>Alaca dana</u> , <u>ak buzağı</u> sade sizde mi var?	Ihr sollt euch nicht loben, alle haben die gleichen Sachen.	X			
5	Aldığı abdest <u>ürküttüğü kurbaya</u> değmemek. (Karşılaştırınız: (Al abdestini, ver pabucumu).	Das Gute, das er geleistet hat, steht in keinem Verhältnis zu dem von ihm angerichteten Schaden.	X			
6	Altında bir <u>ylan</u> çıktı, döndü döndü beni soktu. (Karşılaştırınız: Dizinde oturup sakalını yolmak).	Ein Verwandter tut mir Böses.	X			
7	Ana <u>kuzusu</u> .	Mutterschäfchen, junges verwöhntes Kind/Müttersöhnchen.		Mutterschäfchen.		
8	Aralarından kara <u>kedî</u> geçmek/ aralarına kara kedi girmek. (Karşılaştırınız: Araya soğukluk girmek).	Unstimmigkeiten verursachen (zwischen)/ böse aufeinander sein.	X			
9	Ardından <u>atlı</u> (tatar) kovarcasına.	So schnell wie der Wind sein.	X			
10	<u>Arı kovarı</u> gibi işlemek.	Hier herrscht ein ständiges Kommen und Gehen.	X			
11	<u>Arının</u> dikenini görüp balından el çekmek.	Man sieht den Stachel und verzichtet auf den Honig/ Grosse Klappe, nichts dahinter/ keine Rose ohne Dornen.		Keine Rose ohne Dornen Sprichwort.		
12	<u>Arı</u> satmış (yemiş), namusu kiraya (tellala) vermiş (arkasına atmış).	Ist der Ruf erst ruiniert, lebt es sich recht ungeniert Unverschämt, schamlos, ohne Ehregefühl.	X			
13	<u>Aslan</u> payı.	Löwenanteil.	X			
14	<u>Aslan</u> sütü: Rakı. (şaka sözü).	Anisbranntwein. (Rakı)	X			
15	<u>Aslan</u> yürekli. (Karşılaştırınız: Çatal yürekli).	Löwenmutig/ mutig wie ein Löwe.	X			
16	<u>Ata</u> et, <u>ite ot</u> vermek. (itin önüne ot, atın önüne et atmak).	Verkehrt zuteilen, alles verkehrt machen. Das Pferd beim Schwanz aufzäumen.				Das Pferd beim Schwanz aufzäumen.
17	<u>Ata</u> nal çakıldığını görmüş; kurbaya ayaklarını uzatmış.	Wenn Erwachsene reden, haben Kinder zu schweigen/ Das Küken will klüger sein als die Henne.			Das Küken will klüger sein als die Henne.	
18	<u>At anası</u> (Dev anası).	Mannweib.	X			

19	<u>At başı</u> beraber.	Einander in nichts nachstehen/ um Haares Breite.	X			
20	<u>At</u> çalındıktan sonra ahırın kapisını kapamak.	Wenn das Kind in den Brunnen gefallen ist, deckt man ihn zu.		Wenn das Kind in den Brunnen gefallen ist, deckt man ihn zu.		
21	<u>At</u> elin, <u>it</u> elin, bize ne?	Das Pferd eines anderen, der Hund ist eines anderen, was gehen die uns an?/ Man sollte sich nicht in Angelegenheiten anderer einmischen. Ein jeder kehre vor seiner Tür.		Ein jeder kehre vor seiner Tür.		
22	<u>Atı</u> (at) alan Üsküdar'ı geçti. (Karşılaştırınız: İş işten geçmek).	Jetzt ist es zu spät! Hinterher ist man immer klüger. Es ist längst zu spät, um das Geschehene noch zu ändern.		Hinterher ist man immer klüger.		
23	<u>Atı</u> eşkin, kılıcı keskin.	Immer den anderen überlegen, immer erfolgreich, siegreich.	X			
24	<u>Atımın</u> başı yumuşak.	Ich bin nicht eigensinnig, ich bin friedliebend.	X			
25	<u>Atına</u> eşek mi dedik?	Habe ich dich etwa beleidigt?	X			
26	<u>Atını</u> sağlam kazığa bağlamak. (Bakınız: Eşeğini sağlam kazığa bağlamak).	Festen Boden unter den Füßen gewinnen/auf festem Boden Fuss fassen.		Festen Boden unter den Füßen gewinnen/auf festem Boden Fuss fassen.		
27	<u>Atın</u> yüğükse bin de kaç.	Gelegenheit beim Schopf packen.		Gelegenheit beim Schopf packen.		
28	<u>At izi it izine</u> karışmak. (İt izi at izine karışmak).	Alles kommt durcheinander (so dass man das Gute nicht mehr von dem Schlechten unterscheiden kann)/ Das sind zwei Paar Stiefel. Man kann das Gute vom Bösen nicht unterscheiden.	X			
29	<u>At</u> koştur. O kadar geniş ki...	Sehr weit, sehr ausgedehnt.	X			
30	<u>Atla</u> arpayı dövüştür.	Unruhe stiften, aufhetzen.	X			
31	<u>Atlıyı</u> atından indirmek.	Jemanden zu Fall bringen.	X			
32	<u>At</u> oynatmak.	Erfolgreich, tätig sein, etwas zu sagen haben, einflussreich sein.	X			
33	<u>At</u> pazarında eşek osurtmuyoruz.	Grobe Zurechtweisung desjenigen, der nicht zuhört, wenn ihm etwas erklärt wird.	X			
34	<u>Atta</u> duran var, duramayan var.	Jeder Mensch hat eine andere Fähigkeit.	X			
35	<u>Attan</u> inip <u>eseğe</u> binmek.	Von seiner stolzen Höhe herabsteigen müssen.		Von seiner stolzen Höhe herabsteigen müssen.		
36	<u>At</u> üstünde kazma kazmak.	Eine risikofolle, schwere Sache angehen.	X			
37	At var, meydan yok.	Regnet es Brei, fehlt ihm der Löffel, hat er den Löffel, fehlt ihm der Brei. Man ist bereit zu arbeiten, aber man hat keine Möglichkeit dazu.		Regnet es brei, fehlt ihm der Löffel, hat er den Löffel fehlt ihm der Brei.		

38	At yerine <u>eşek</u> bağlamak.	Anstelle des Tüchtigen den Unbegabten nehmen.	X			
39	Avcı <u>kediyeye</u> kurnaz <u>fare</u> .	Jeder Gegner hat einen Feind. Wenn es einen Meister im Fallen stellen gibt, gibt es auch einen Meister, der diesen entkommt.	X			
40	Avlayıp <u>kuslayıp</u> getirmek.	Ihm ist jede Art recht, der Gewinn allein zählt.	X			
41	Ayağı yanmış <u>it</u> gibi dolaşmak. (Bakınız: Tabanı yanmış it gibi dolaşmak).	Hummeln im Hintern haben.			Hummeln im Hintern haben.	
42	<u>Avı</u> kazana sıçtı.	Etwas verkorksen.	X			
43	<u>Balık</u> etinde. (Karşılaştırmız: Etine dolgun).	Vollschlank.	X			
44	<u>Balık</u> istifi.	Sardine:wie die Sardinen in der Büchse: sehr eng, gedrängt dicht gepresst wir die Heringe.				Wie die Sardinen in der Büchse.
45	<u>Balık</u> kavağa (kurbağa ağaca) çıkınca.	Wenn der Fisch auf die Pappel steigt, am St. Nimmerleinstag.				Wenn der Fisch auf die Pappel steigt, am St. Nimmerleinst ag.
46	Battu <u>balık</u> yan gider.	In eine aussichtslose Situation geraten, jetzt ist auch alles egal.	X			
47	Besledik, büyüttük <u>danayı</u> , (şimdi) tanımaz oldu anayı.	Hinter sich liegen lassen.	X			
48	Bıldır ölmüş bir <u>eşek</u> , gelin bu yıl ağlaşak.	Vergeben und vergessen.	X			
49	Bir <u>kuş</u> bir çalıya sinmiş.	Ein Vogel hat sich in den Busch hingekauert/ versteckt.	X			
50	Bir <u>pire</u> için yorgan yakmak. (Pire için yorgan yakmak).	Das Kind mit dem Bad ausschütten.		Das Kind mit dem Bad ausschütten.		
51	Bir taşla iki <u>kuş</u> vurmak.	Zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen.			Zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen.	
52	<u>Biti</u> kanlanmak.	Sich herausmachen (geschäftlich, finanziell usw.) auf einen grünen Zweig kommen.		Auf einen grünen Zweig kommen		
53	<u>Bit</u> yeniği.	Wunder Punkt, versteckter Mangel, faule Stelle. Hier ist etwas faul im Staate Dänemark.		Hier ist etwas faul im Staate Dänemark.		
54	Bizim <u>it</u> (köpek) size (sizin köye) balta getirdi mi?	Um mit einem Fremden Kontakt aufzubauen, fängt man mit einem taktlosen Thema an.	X			
55	Bizim <u>tavuk</u> bir yumurta yumurtlar, yedi mahalle duyar; <u>elin kısrığı</u> küheylan doğurur, (hiç) sesi çıkmaz.	Sie haben ein Auge auf uns geworfen/ alles, was wir machen, ist in aller Munde. Die anderen interessieren sie nicht.	X			
56	Bulanık suda <u>balık</u> avlamak.	Im Trüben fischen.				Im Trüben fischen.
57	Çantada (torbada) <u>keklik</u> .	Etwas (schon) im Sack haben. Die Katze im Sack.			Die Katze im Sack.	
58	Çoban aldı bağa gitti, <u>kurt</u> aldı dağa gitti.	Der Hirte säht und der Wolf erntet.	X			

59	Çöplük horozu.	Schwachen Charakter haben.	X			
60	Dağ ayısı: (Dağda büyütmüş).	Unbeleckter Bär, Taps, Tölpel, Grobian.	X			
61	Dağda ayı dolaşır, boku bize bulaşır.	Jemand tut etwas Schlechtes, Böses, aber wir werden dafür zur Verantwortung gezogen.	X			
62	Dağ (doğura doğura bir) fare doğurdu.	Der Berg kreist und gebiert eine Maus.	X			
63	Dam üstünde saksagan, vur beline kazmaynan (kazmayla).	Alles Unsinn! Dummes Geschwätz! Das Eine hat mit dem Anderen nichts zu tun/ Das sind zwei Paar Stiefel.		Das sind zwei Paar Stiefel.		
64	Dam yandı, içindeki sıcan da (birlikte) yandı.	Mit dem Verlust ist auch das Schlechte beiseitigt worden.	X			
65	Dananın kuyruğu kopmak.	Jetzt wird es darauf ankommen! Jetzt wird es sich entscheiden.	X			
66	Denizde balık.	St. Nimmerleinstag.		St. Nimmerleinstag.		
67	Denizden çıkmış balığa dönmek.	Sich (an einer neuen Stelle) vorkommen wie ein Fisch, der aufs Trockene geraten ist.				Sich (an einer neuen Stelle) vorkommen wie ein Fisch, der aufs Trockene geraten ist.
68	Denize düşse götüyle balık tutar.	In unglaublichen Situationen, immernoch einen Gewinn ergattern.	X			
69	Deniz kurdu.	Alter Seebär.			Alter Seebär	
70	Devede kulak.	Überaus klein, so gut wie nichts. Ein Tropfen auf einen heißen Stein/ denkbar gering oder klein.		Ein Tropfen auf einen heißen Stein.		
71	Deveyi gördün mü? Yeden ölsün. (ne bilirim ne gördüm, deveyi yeden ölsün).	Mein Name ist Hase.			Mein Name ist Hase.	
72	Deve kını.	Hinterhältige Rauchsucht, unauslöschlicher Hass	X			
73	Devekuşu gibi (Yüke gelince kuş, uçmaya gelince deve).	Du hast immer eine Ausrede parat.	X			
74	Deve nalbanta bakar gibi (bakmak).	Wie die Kuh vor dem neuen Scheuertor.			Wie die Kuh vor dem neuen Scheuertor.	
75	Deve yapmak.	Etwas heimlich beiseite-schaffen (z.B. fremdes Gut), heimlich essen, naschen.		Etwas heimlich beiseite-schaffen.		
76	Deveye "boynun eğri" demişler; nerem doğru ki! demiş.	Man hat das Kamel gesagt: Du hast einen krummen Hals und es antwortete: „Was ist schon an mir gerade?“.	X			
77	Deveye hendek atlatmak.	Die Nadel im Heu haufen suchen.	X			
78	Deveye „kârın ne demişler? – Kazzazlık- Yakışır ince bileklerine.	Vom Handwerk nichts verstehen und trotzdem das Handwerk ausüben.	X			
79	Deveyi düze çıkarmak. (Karşılaştırınız: Keçeyi sudan çıkarmak).	Das Kamel auf gerade Ebene bringen. Die Schwierigkeiten überwältigen und den richtigen Weg einschlagen.	X			

80	<u>Deveyi</u> havutuyla yutmak.	Einen großen Diebstahl geschickt ausführen.	X			
81	Dilini <u>esek arısı</u> soksun.	Hol der Teufel diese Lästerzunge.		Hol der Teufel diese Lästerzunge.		
82	Dilini <u>kedi (fare)</u> mi yedi?	Er hat seine Zunge verschluckt.	X			
83	Dirhemini yiyen <u>it</u> kudurur.	Da wird der Hund in der Pfanne verrückt.				Da wird der Hund in der Pfanne verrückt.
84	<u>Dolap beygiri</u> gibi dönüp durmak.	Teufelskreis drehen.		Teufelskreis drehen.		
85	<u>Domuzdan</u> (bir) kıl çekmek.	Einem Geizhals oder einem anderen unsympathischen Menschen etwas abknöpfen, etwas aus ihm heraus schlagen.	X			
86	Dört ayak üstüne düşmek.	(Wie eine Katze) auf die Füße fallen, Glück im Unglück haben.		Glück im Unglück haben.		
87	Durdu durdu <u>turnayı</u> gözünden vurdu.	Einen glücklichen Griff tun, einen Haupttreffer erzielen, ins Schwarze treffen.		Ins Schwarze treffen.		
88	Dut yemiş <u>bülbüle</u> dönmek.	Nichts zu erwidern wissen. In finsternem Schweigen verharren. Seine muntere Gesprächigkeit verlieren. Er hat seine Zunge verschluckt.	X			
89	<u>Ekin iti</u> .	Hochmütig dreinblickend. Hochnäsiger sein.		Hochnäsiger sein.		
90	Ekmeğine <u>koc</u> (yiğit, yavuz). (Bakınız: Sofrası açık.)	Gastfreundlich, ein gastfreies Haus führend.	X			
91	Ekmeğini <u>it</u> yer, yakasını <u>bit</u> .	Reichtum haben, aber in Armut leben.	X			
92	Ekmeğe kalede, <u>it</u> hendekte.	So nah und doch so fern.	X			
93	<u>Eski kurt</u> .	Gerissener Bursche, alter Schlauberger, schlauer Fuchs.			Gerissener Bursche, alter Schlauberger, schlauer Fuchs.	
94	<u>Eseğe</u> gücü yetmeyip semerini dövmek.	Den Sack schlägt man, den Esel meint man.				Den Sack schlägt man, den Esel meint man.
95	<u>Eseğini</u> (atını) sağlam kazığa bağlamak.	Festen Boden unter den Füßen gewinnen/ auf festem Boden Fuß fassen.		Festen Boden unter den Füßen gewinnen/ auf festem Boden Fuß fassen.		
96	<u>Eseği sattım</u> , „ço çüş“ demekten kurtuldum.	Ich habe den Esel verkauft und bin die Sorgen los.	X			
97	<u>Esek başı</u> mı(muyım, mısın)?	Für dich (euch usw.) zähle ich wohl überhaupt nicht mit?	X			
98	<u>Esek cilvesi</u> .	Wie ein Elefant im Porzellanladen. Taktlos sein.	X			
99	<u>Esek hoşaftan ne anlar</u> .	Perlen vor die Säue werfen. Er versteht es eben nicht besser. Das Beste lässt er liegen.			Perlen vor die Säue werfen. Er versteht es eben nicht besser. Das Beste lässt er liegen.	

100	<u>Esek inadı.</u> (Bakınız: Keçi inadı.)	Dumme Starrköpfigkeit. Starr wie ein Ziegenbock.			Dumme Starrköpfigkeit. Starr wie ein Ziegenbock.	
101	<u>Esek kadar</u> olmak.	Großgewachsen aber immer noch dumm (Kind).	X			
102	<u>Esek</u> kuyruğu gibi ne uzar, ne kısalır.	Es bleibt alles beim Alten.		Es bleibt alles beim Alten.		
103	<u>Esek</u> sudan gelinceye kadar dövme.	Eine gehörige Tracht Prügel verabfolgen, jnd. ordentlich durchprügeln.	X			
104	<u>Esek şakası.</u>	Grober (Gemeiner, Handgreiflicher, Verletzender).	X			
105	<u>Et (kaz) kafalı.</u>	Einfältig, dumme Gans.				Einfältig, dumme Gans.
106	<u>Fare</u> deliğe sığmamış, bir de kuyruğuna kabak bağlamış.	Das Loch war zu klein für die Maus, da band sie sich noch einen Kürbis an den Schwanz d.h. es war kaum Platz für ihn selbst da, aber er brachte noch andere mit.	X			
107	<u>Fareler</u> cirit oynamak (atmak) (bir yerde).	Menschenleer (verlassen oder unbewohnt) sein. Gott verlassen.		Gott verlassen.		
108	<u>Fındık kurdu:</u> Tombul, canlı (kadın)	Pummelige Frau.	X			
109	Fincancı <u>katırlarını</u> ürkütmek.	Es bei jmdm verschütten, bei jmdm ins Fettnäpfchen treten. Du bist wie ein Elefant im Porzellanladen, Trampel.			Es bei jmdm verschütten, bei jmdm ins Fettnäpfchen treten. Du bist wie ein Elefant im Porzellanladen, Trampel.	
110	<u>Gece kusu.</u>	Nachtvogel (Person)/ Nachtschwärmer.				Nachtvogel (Person)/ Nachtschwärmer.
111	<u>Geyik</u> etine girmek.	Rundliche, frauliche Formen annehmen (Mädchen).	X			
112	Göt oynatan <u>kus</u> gibi.	Hummeln im Hintern haben.			Hummeln im Hintern haben.	
113	Gözüne <u>bit</u> düşmüş gibi.	Fleißig wie die Ameise.			Fleißig wie die Ameise.	
114	<u>Gurbet kusu.</u>	Floh.	X			
115	Güttüğüm <u>domuzu</u> bana öğretme.	Erzähl mir nichts über das Schwein, das ich weide.	X			
116	Hangi dağda <u>kurt</u> öldü?	Ausdruck des Staunens über ein unerwartet eingetretenes gutes Vorkommnis, etwa: Das musst du mir aber genauer erzählen!	X			
117	Her <u>itin</u> dilini bilmek.	Die Sprache von allen Hunden kennen. Sich mit bösen Leuten verständigen können.	X			

118	<u>Horoz akıllı.</u>	Beschränkt, dumm. Zerfahren, gedankenlos. Dumm wie Brot.		Dumm wie Brot.		
119	<u>İçine kurt</u> düşmek. (Karşılaştırınız: İçini kemirmek, içini kurt yemek)	Eine böse Vorahnung haben. Ich ahne Böses.		Eine böse Vorahnung haben.		
120	<u>İçini kurt</u> yemek.	Sich Gedanken machen, sich vor Gram verzehren.	X			
121	<u>İt</u> boku eme yaradı.	In die Hände eines gemeinen Geizhalses fallen und ihn um etwas Einfaches bitten müssen, doch dieser gibt es nicht.	X			
122	<u>İt</u> canlı.	Zäh, unverwüsthch, nicht umzubringen, nicht auszurotten.	X			
123	<u>İt</u> dişi <u>domuz</u> derisi.	(Schadenfrohe Bemerkung über den Streit zweier gleichermaßen unbeliebter Personen) etwa: Sollen Sie sich nur den Schädel einschlagen, dann sind wir beide los!		(Schadenfrohe Bemerkung über den Streit zweier gleichermaßen unbeliebter Personen).		
124	<u>İte</u> atsan yemez.	So schlecht, dass man es keinem Hund vorwerfen kann, hundsmiserabel.	X			
125	<u>İte</u> ot, <u>ata</u> et vermek, (<u>itin</u> önüne ot, <u>atın</u> önüne et koymak).	Verkehrt zuteilen, alles verkehrt machen. Das Pferd beim Schwanz aufzäumen.				Das Pferd beim Schwanz aufzäumen.
126	<u>İtin</u> ayağını taştan mı esirgiyorsun?	Eine Bemerkung von einer Person an jemanden, der etwas nicht machen möchte oder verweigert und durch diese Bemerkungen ihn dazu bringen möchte diese unerwünschte Sache zu tun.	X			
127	<u>İtin</u> götüne (kıçına) sokmak.	Jmdn nach allen Regeln der Kunst schlechtmachen, dem allgemeinen Gespött preisgeben.		dem allgemeinen Gespött preisgeben.		
128	<u>İti</u> peynir tulumuna bağlamak. (Bakınız: Kediye camiye müteveli yapmak.)	Den Bock zum Gärtner machen.			Den Bock zum Gärtner machen.	
129	<u>İt</u> <u>ite</u> (buyurur) <u>it</u> de kuyruğuna.	Unangenehmes kann man sich auch dadurch vom Halse schaffen, dass man es einem andern auflädt.	X			
130	<u>İt</u> sürüsü kadar.	Ein wüstes Gedränge von unnützlichen Menschen.	X			
131	<u>İtten</u> de ölse kâr, <u>kurttan</u> da.	Egal vom Hund oder vom Wolf getötet, Hauptsache der Gewinn stimmt.	X			
132	<u>İt</u> yese kudurur.	Das würde sogar den Hund verrückt machen.	X			
133	<u>Karabatak</u> gibi (bir batıp bir çıkıyor).	Im Handumdrehen verschwunden und ebenso schnell wieder da.	X			
134	Karaman'ın koyunu sonra çıkar oyunu.	Er hat es faustdick hinter den Ohren.		Er hat es faustdick hinter den Ohren.		
135	<u>Kargacık</u> <u>burgacık</u> .	Krumm und schief. Knickelkrakel.	X			

136	<u>Karga derneği.</u>	Gaunerversammlung, Zusammenkunft von Strolchen ,Gesindel.			Gaunerversammlung, Zusammenkunft von Strolchen, Gesindel.	
137	<u>Kargalar bok yemen.</u>	Ganz früh am Morgen, in aller Herrgottsfrühe.		Ganz früh am Morgen, in aller Herrgottsfrühe		
138	<u>Kargayı bülbül diye satmak.</u>	(Einem Käufer) etwas aufschwätzen, andrehen.	X			
139	<u>Karınca duası gibi.</u>	Winzig kleine, fast unleserliche Schrift	X			
140	<u>Karınca gibi kaynamak.</u>	Wimmeln wie in einem Ameisenhaufen.	X			
141	<u>Karınca kararınca (kaderince).</u>	Jeder nach seinem Vermögen, jeder nach Maßgabe seiner (bescheidenen) Kräfte.	X			
142	<u>Karınca'nın kavımı çıkmış, (bir ayağı topal).</u>	Der Blinde hilft dem Gehörlosen. Einer schwachen Person hilft ein noch Schwächerer.	X			
143	<u>Kartallar dövüşün, bir şehim de bize düşsün.</u>	Wenn zwei sich streiten, freut sich der Dritte/ Dem Schwachen hilft noch schwächer der dazu noch behindert ist.		Wenn zwei sich streiten, freut sich der Dritte.		
144	<u>Katır inadı. (Bakınız: Keçi inadı.)</u>	Dumme Starrköpfigkeit.		Dumme Starrköpfigkeit		
145	<u>Kaz gibi uçup tavuk gibi yere düşmek.</u>	Viel Lärm um nichts.		Viel Lärm um nichts.		
146	<u>Keçileri kaçırmak.</u>	Verrückt werden.	X			
147	<u>Keçi (eşek, gavur, katır) inadı.</u>	Dumme Starrköpfigkeit.		Dumme Starrköpfigkeit		
148	<u>Keçi can derdinde, kasap yağı derdinde.</u>	(Vorwurfsvoll): Wenn ein anderer sehr zu Schaden kommt, wie kannst du dann über deinen kleinen Verlust klagen? Schadenfreude.	X			
149	<u>Keçi ciğere bakar gibi (bakmak).</u>	Sehnsüchtig, mit heißem Verlangen.	X			
150	<u>Keçi gibi dört ayak üstüne düşmek.</u>	Wie eine Katze auf die Pfoten fallen.		Wie eine Katze auf die Pfoten fallen.		
151	<u>Keçi ne, budu ne?</u>	Was kann man schon von ihm erwarten? Er bringt ja doch nichts zuwege.	X			
152	<u>Keçi olalı bir fare tuttu, (köpek köpek olalı bir av avladı).</u>	(Spöttisch über die verspätete Ausführung einer leichten Aufgabe) Hat er es also doch fertiggebracht!		Hat er es also doch fertiggebracht!		
153	<u>Keçiyi camiye müteveli yapmak.</u>	Den Bock zum Gärtner machen.			Den Bock zum Gärtner machen.	
154	<u>Kene gibi yapışmak.</u>	Wie eine Klette kleben, sich nicht abschütteln lassen.				Wie eine Klette kleben, sich nicht abschütteln lassen.

155	Kılık kıyafet, <u>köpeklere</u> ziyafet.	Ärmlich, abgerissen, elend.	X			
156	Kırk <u>kargaya</u> bir sapan.	Nur ein Steinschleuder für vierzig Raben. Nur eine Stelle für tausend Bewerber.	X			
157	Kırk <u>katır</u> mı kırk satır mı?	Verzweifelte Situation	X			
158	Kızı <u>kısrağı</u> .	Jmds. weibliche Familienangehörige.	X			
159	<u>Koyun</u> kaval dinler gibi dinlemek.	Zuhören, ohne da Geringste zu verstehen. Dumm, belämmert dreinschauen.	X			
160	<u>Koyun yaşı</u> kadar yaşı kalmak.	Am Ende der Fahnenstange sein.	X			
161	<u>Köpeğe</u> hoş, <u>kediye</u> pist dememek.	Sich nicht in andere Angelegenheiten einmischen, um entstehendem Schaden zu entkommen.	X			
162	<u>Köpeğin</u> ağzına kemik atmak.	Dem Hund einen Knochen vorwerfen d.h. jmdm durch ein Geschenk den Mund stopfen.	X			
163	<u>Köpek köpek</u> olalı bir av avladı.	(Spöttisch über die verspätete Ausführung einer leichten Aufgabe) Hat er es also doch fertiggebracht!	X			
164	<u>Köpeksiz</u> köy bulmuş da çomaksız (değneksiz) geziyor.	Eine Person befindet sich in einem Dorf, wo es keine Hunde (Gefahren) gibt, so dass er ohne Stock spazieren gehen kann.	X			
165	<u>Kurbağa</u> ağaca çıkınca. (Bakınız: Balık kavağa çıkınca.)	Wenn der Fisch auf die Pappel steigt, wenn der Fisch bei Pappel ans Land steigt d.h. am St. Nimmerleinstag.				Am St. Nimmerleinst ag.
166	<u>Kurdu koyunla</u> barıştırmak (yürütmek).	Den Wolf mit dem Schaf zusammenbringen (versöhnen). Die Feindschaft beseitigen und eine gleichberechtigte Regierung schaffen.	X			
167	<u>Kurtlarını</u> dökmek.	Etwas endlich Erreichtes nach Herzenlust geniessen (bzw. tun).	X			
168	<u>Kurt masalı</u> okumak (söylemek).	Erzähl mir keinen vom Pferd.				Erzähl mir keinen vom Pferd.
169	<u>Kuşa</u> benzemek.	Ganz verkorkst werden (was verbessert werden sollte).	X			
170	<u>Kuş</u> beyinli.	Beschränkt, mit einem Spatzenhirn.				Beschränkt, mit einem Spatzenhirn.
171	<u>Kuş</u> kadar canı olmak.	Spatzenleben (das leicht erlischt).				Spatzenleben
172	<u>Kuş</u> mu konduracak?	Schafft er ein Kunstwerk, warum behütet er so sorgsam sein Leben.	X			
173	<u>Kuş</u> sütünden başka her şey var.	Alles nur Erdenkliche ist da.	X			
174	<u>Kuş</u> sütiyle beslemek.	Jmdm. jeden Wunsch von den Lippen ablesen, jndn. grenzenlos verwöhnen.	X			

175	<u>Kuş</u> uçmaz, kervan geçmez.	Ganz abgelegen, einsam, Gottverlassen.		Ganz abgelegen, einsam, gottverlassen		
176	<u>Kuş</u> uçurmamak.	Niemand herein oder herauslassen, hermetisch abriegeln.	X			
177	<u>Kuş</u> uykusu bkzn tavşan uykusu.	Leichter Schlaf.	X			
178	<u>Kuzu çevirmek</u> .	Am Spieß gebratenes ganzes Lamm.	X			
179	<u>Kuzu</u> postuna bürünmek.	Wolf im Schafspelz.				Wolf im Schafspelz.
180	<u>Leyleği havada</u> (ayakta) görmek.	(Hänselworte für Leute, die viel umherreisen) / immer unterwegs sein.	X			
181	<u>Leyleğin</u> (yuvadan) attığı yavru.	Aschenbrödel.	X			
182	<u>Maymun istahlı</u> .	Unbeständig, launenhaft, wankelmütig, wer viel beginnt und nichts zu Ende führt.	X			
183	O dolabın <u>bevgiri</u> değil.	Er hat nicht die Fähigkeit dazu.	X			
184	<u>Öküz</u> (ün) altında <u>buzacı</u> aramak.	Etwas an einer unmöglichen Stelle finden wollen. Sich sinnlos abplagen. Die unmöglichsten Ausreden vorbringen/ böse Absichten haben.	X			
185	<u>Öküz</u> öldü, ortaklık ayrıldı (bozuldu, bitti).	Der Ochse ist tot, und die Teilhaberschaft hat aufgehört. d.h. zwischen den beiden Partnern besteht kein einigendes Band mehr/ berechnend sein.	X			
186	Ölme <u>eseğim</u> ölme (yaza yonca bitecek).	Ob wir das Ende noch erleben werden? Da kannst du lange warten.	X			
187	Ölmüş <u>esek</u> arıyor ki nalını söksün.	Sich von allem einen Vorteil schaffen und auf nichts verzichten wollen (Geizhals).	X			
188	<u>Sıcan</u> (fare) deliğe sığmamış, bir de kuyruğuna kabak bağlamış.	Das Loch war zu klein für die Maus, da band sie sich noch einen Kürbis an den Schwanz d.h. es war kaum Platz für ihn selbst da, aber er brachte noch andere mit.	X			
189	<u>Sıcan</u> deliği bin altın.	Alles rennet, rettet, flüchtet.		Alles rennet, rettet, flüchtet.		
190	<u>Sıcan</u> olmadan çuval delmek. (Karşılaştırınız: Dün cin olmuş bugün adam çarpıyor).	Das Küken will klüger sein als die Henne.			Das Küken will klüger sein als die Henne.	
191	<u>Sinek</u> avlamak.	Faulenzen, nichts verkaufen können.		Faulenzen nichts verkaufen können.		
192	<u>Sineksiz</u> yaz etmek.	Einen Sommer ohne Sorgen verbringen.		Einen Sommer ohne Sorgen verbringen.		
193	<u>Sinekten</u> yağ çıkarmak.	Aus allem Gewinn schlagen wollen, sehr habgierig sein.	X			

194	Suratı <u>eşek</u> (davul) derisi. (Bakınız: Yüzü eşek derisi).	Schamlos sein.	X			
195	Süt <u>dökmüş kedi</u> gibi.	Schuldbewusst und Strafe befürchtend, kleinlaut, betreten	X			
196	Süt <u>kuzusu</u> .	Junges Lamm, Zicklein, Säugling. Noch sehr jung und unerfahren, noch nicht trocken hinter den Ohren.	X			
19	Şafii <u>köpeğine</u> dönmek (benzemek).	In den Farbtopf gefallen.	X			
198	Tabanı (ayağı) yanmış <u>it</u> gibi dolaşmak.	Hummeln im Hintern haben.				Hummeln im Hintern haben.
199	<u>Tavsana</u> kaç, <u>taziya</u> tut demek.	Beide Parteien aufeinanderhetzen.	X			
200	<u>Tavşan</u> boku gibi (ne kokar, ne bulaşır): (Bakınız: Ne kokar ne bulaşır.)	Zu nichts taugen, träge sein, sich um nichts kümmern. Hasenlöffel.				Hasenlöffel.
201	<u>Tavşanın</u> kaçışını gördüm, etinden öğrendim.	Ich habe die Flucht des Hasen gesehen und habe sein Fleisch widerlich gefunden. Nach genauer Beobachtung einer Person habe ich ihr wahres Gesicht gesehen und mich von ihr distanziert.	X			
202	<u>Tavşanın</u> suyunun suyu: (Bakınız: Suyununsuyu.)	Nur mehr noch schwach Erinnernd.	X			
203	<u>Tavşan</u> (<u>tilki</u>) uykusu.	Leichter Schlummer, Halbschlaf.	X			
204	<u>Tavşan</u> yürekli.	Angsthase.				Angsthase.
205	<u>Tazının</u> topal olduğu <u>tavşanın</u> kulağına değmiş.	Der Hase hat Wind bekommen, dass der Windhund lahmt. (sich über die Schwäche des Feindes freuen).	X			
206	<u>Tazi</u> o <u>tazi</u> ama çulu değişmiş.	Der Windhund ist derselbe aber sein Aussehen hat sich verändert. (Die Person ist immer die alte Person nur ihr Aussehen hat sich verändert).	X			
207	<u>Taziya</u> dönmek.	Bohnenstange.	X			
208	Topal <u>eşekle</u> kervana karışmak.	Trotz Unzulänglichkeit auch mitmachen wollen.	X			
209	<u>Turna</u> gözü gibi.	Kranichauge, etw. ist durchsichtig, klar.				Kranichauge, etw. ist durchsichtig, klar.
210	<u>Turnayı</u> gözünden vurmak.	Einen glücklichen Griff tun, einen Haupttreffer erzielen, ins Schwarze treffen, Vogel abschiessen.				Ins Schwarze treffen, Vogel abschiessen.
211	Uçan <u>kusa</u> borcu (borçlu) olmak.	Bei jedem Schulden haben.	X			
212	Uçan <u>kuştan</u> medet ummak.	Von jedem erwartet Hilfe.	X			

213	Üç nalla bir <u>ata</u> kalmak.	Sich begnügen mit drei Hufeisen und mit einem Pferde. (Etwas Wertloses als Wertvolles darstellen).	X			
214	Vardık kebab kokusuna, gördük <u>esek</u> dağlıyorlar.	Einen Gewinn erhoffen, aber sich mit der Enttäuschung begnügen.	X			
215	Ya <u>deve</u> , ya <u>deveci</u> (ya deve üstündeki hacı).	Ein Versprechen geben und dabei keine Angst haben, weil man sich sicher ist dass die Lage sich in der Zukunft verändern wird.	X			
216	Yağlıymış it kaptı (sıcakmış geri bıraktı).	Wenn jemand einem sein Wort unterbricht und selbst weiter spricht, dann unterbricht die vorher unterbrochene Person, den Unterbrecher auf eine beleidigende Weise, sodass dieser nicht mehr vor Scham weiter sprechen kann.	X			
217	Yarasız yere <u>kurt</u> düşürmek. (Karşılaştırınız: Dertsiz başını derde sokmak).	Um sonst sich Ärger verschaffen.	X			
218	Yaza çıkardık <u>danayı</u> , beğenmez oldu anayı.	Das Kälbchen bis zum Sommer aufgezogen und die Mutter gefällt ihm nicht.	X			
219	Yok <u>devenin</u> başı.	Übertreib nicht so! Erzähl mir nichts vom Pferd.			Übertreib nicht so! Erzähl mir nichts vom Pferd.	
	TOPLAM: 219	1 atasözü	139	39	24	16

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Almanca ve Türkçede hayvan adlarıyla yapılmış olan deyimler incelenerek anlam eşdeğerlilikleri araştırılmıştır. İnceleme Almancada deyimler konusunda en temel eser olan „Duden“ deyimler sözlüğü ile Türkçede bu konuda temel eser sayılan Ömer Asım Aksoy’un „Deyimler ve Atasözleri“ sözlüğünde geçen hayvan adlarıyla yapılmış deyimler temel alınmıştır. Buna göre Almancada 287 deyim incelenirken Türkçede 219 deyim incelenmiştir.

Bu inceleme sonucunda Almancada 73, Türkçede 50 farklı hayvan adıyla yapılmış deyim tespit edilmiştir. Bu değerlendirmeye göre aynı hayvan adıyla her iki dilde kullanılan deyimlerin sayısı 30 adettir. Almancada, Türkçedekilere hiç benzemeyen 132 adet deyim mevcuttur. Türkçede ise bu sayı 139’dur. Anlamca benzeyenlerin sayısı Almanca - Türkçe 113; Türkçe- Almanca 39 adettir. Almancada 14 deyim ise aynıdır. Yani tam eşdeğerdir. 24 deyim anlamca aynıdır, ancak farklı hayvan adıyla yapılmıştır. Türkçede ise hayvan adıyla yapılmış ve karşılığı Almancada da hayvan adıyla kullanılan 40 deyim mevcuttur. Bunların 16’sı birebir aynıdır. Yani tam eşdeğerdir. 24 deyim ise anlamca aynı fakat farklı hayvan adıyla kullanılmıştır. Almancada kullanılan 4 adet deyim Türkçede atasözü olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Türkçedeki 1 adet deyim ise Almancada atasözü olarak kullanılmaktadır.

En çok kullanılan hayvan adlarının kullanım sıklığına (frekansına) bakıldığında dağılım şöyledir:

Türkçede:		Almancada:	
<u>at</u> adıyla	26	<u>Hund</u>	31
<u>Kuş</u>	17	<u>Pferd</u>	16
<u>İt + köpek</u>	19+6=25	<u>Fisch</u>	12

<i>Eşek</i>	17	Schwein + Sau	17+ 7
Deve	12	Affe	14
Balık	8	Maus	9
Kedi	8	<i>Esel</i>	7
Kurt	7	Vogel	7
Köpek	6	Huhn	7
Toplam:	120		127

Frekans dağılımına baktığımızda Türkçede en çok kullanılan hayvan adları **at, it, kuş ve eşektir. Almancada ise köpek, domuz ve attr.** Atın evrensel boyutta anlamı (gösterileni) hemen hemen birçok dilde, kültürde benzerdir. Atın dilsel tutum algılaması toplumların nazarında olumlu olarak algılanmaktadır. At genel olarak uysal, asil, çalışkan anlamları çağırıştırır. Ayrıca atın Türk kültüründe eskiden beri önemli bir yeri vardır. Türkler Orta Asya steplerinde göçebe hayatı sürerken binek hayvanı olarak atı kullanıyorlardı. Hatta at eti yedikleri, kımız içtikleri bilinmektedir. Dolayısıyla at, Türklerin kültüründe önemli bir yere sahiptir. Bunun için „at-avrat-silah“ kavramı eskiden beri erkeklerin çok değer verdiği üç nesnedir. Gerçi şimdi atın yerini araba almış olsa bile, atın anlattığı şey veya göstergeleri değişmemiştir. At aynı zamanda eskiden savaşlarda askerlerin ve özellikle de komutanların vazgeçemediği bir vasıtaydı. Tarihte neredeyse 20. yüzyılın başlarına kadar bütün komutanlar hep at üstünde görülür. At; hızı, güveni, varlıklı olmayı ve zaferi simgeler. Bunun için deyimlere baktığımızda: „Atı alan Üsküdar'ı geçti (Jetzt ist es zu spät! Hinterher ist man immer klüger.“. „At başı beraber /hızın göstergesi (Einander in nichts nachstehen/ um Haares Breite)“. Yumuşak huyluluk için „Atımın başı yumuşak (Ich bin nicht eigensinnig, ich bin friedliebend)“ deyimini kullanılır. Değerli şeyler anlatılırken at ile eşek veya at ile it karşılaştırılır. „At çalındıktan sonra ahırın kapısını kapatmak (Wenn das Kind in den Brunnen gefallen ist, deckt man ihn zu)“. „At izi it izine karışmak {„Alles kommt durcheinander, so dass man das Gute nicht mehr von dem Schlechten unterscheiden kann. / Das sind zwei Paar Stiefel./ Man kann das Gute vom Bösen nicht unterscheiden}“. „Atın inip eşeğe binmek (Von seiner stolzen Höhe herabsteigen müssen.)“, „At yerine eşek bağlamak (Anstelle des tüchtigen nehme den Unbegabten.)“, „At pazarında eşek osurtmuyoruz (Grobe Zurechtweisung desjenigen, der nicht zuhört, wenn ihm etwas erklärt wird.“ gibi deyimleri görmek mümkündür. Bir yerin ne kadar geniş olduğunu anlatmak için kullanılan deyim „At koşturmak (Sehr weit, sehr ausgedehnt.)“tır.

Almancada ise at ile yapılan deyimlere baktığımızda da atın gücü ön plandadır: „Buna kimse katlanamaz (Das hält ja kein Pferd aus!)“, „ Birine bir şeyi zorla yaptıramamak (Jmdn. bringen keine zehn Pferde irgendwohin, dazu, etwas zu tun.)“, „Bir kimse bir şey yapmaktan men edilemez (Keine zehn Pferde können jmdn. von etwas abbringen.)“, „Teleşa düşürmek (Die Pferde scheu machen.)“, „Güvenmek (Mit jmdm. Pferde stehlen können.)“, „Doğru veya yanlış iş yapmak (Aufs falsche/ richtige Pferd setzen.)“, „Çapanoğlu çıkmak (Pferd Fuss.)“ Bu deyimlerde de atın, gücün ve güvenin sembolü olduğu görülmektedir. Bazı anlamların evrensel boyutu yanında ulusal boyutunun da olduğu görülür. Bu anlamlar o dili konuşanların dünyasında o kelimenin hangi göstergelere karşılık geldiğiyle ilgilidir. Toplum o nesneye hangi değerleri atfetmişse o kelimenin değeri o kadardır. Başka bir dilsel topluluk aynı nesneye farklı anlamlar yükleyebilir. O zaman aynı nesneyi işiten farklı iki dili konuşan kimse aynı nesneden bahsedildiğinde aynı çağrışımları yapmayacaktır. Bu nedenle bir deyim bağlamsız düşünmek mümkün değildir. Türklerin atlı yaşamı ile Almanların yaşamı aynı değildir; dolayısıyla meydana gelen deyimler de anlam olarak birebir olmayacaktır. Ama bazı durumlarda evrensel boyutta aynı anlama gelen deyimler mevcuttur. Bunların sayısı çok azdır. Buradaki deyimlerden de anlaşıldığı gibi benzemeyenlerin sayısı benzeyenlerin sayısından daha fazladır.

İt veya köpek ile yapılan deyimlere bakıldığında Türkçede toplam 19 (it) +6 (köpek)= 25 deyim olduğu; Almancada ise 31 deyim bulunduğu görülmektedir. Bu konuda neredeyse birbirine yakın sayıda deyim mevcuttur. Anlam olarak karşılaştırdığımızda köpeğin alçak karakter, sefil, değer verilmeyen bir hayvan olduğu görülür. Oysa köpeğin insanın sadık bir dostu olduğu da söylenir; ancak deyimlerde bu yönü ön plana çıkamaz: „Her itin dilini bilmek (Die Sprache von allen Hunden kennen/ Sich mit bösen Leuten verständigen können.)“, „İt

boku eme yaradı (In die Hände eines gemeinen Geizhals fallen und ihn um etwas einfaches bitten müssen, doch dieser gibt es nicht.)“, „İt canlı (dayanıklı) (Zäh, unverwüsthlich, nicht umzubringen, nicht auszurotten.)“ „İt dişi domuz derisi [iki aşağılık kimse için] (Schadenfrohe Bemerkung über den Streit zweier gleichermassen unbeliebter Personen etwa: Sollen Sie sich nur den Schädel einschlagen, dann sind wir beide los!)“, „İte atsan yemez /çok kötü (So schlecht, dass man es keinem Hund vorwerfen kann, hunds miserabel.)“, „İte ot, ata et atmak /olmaması gereken şeyler (Verkehrt zuteilen alles verkehrt machen. Das Pferd beim Schwanz aufzäumen.)“, „İtin ayağını taştan mı esirguyorsun? / değersiz kimse için (Eine Bemerkung, wenn jemand nicht möchte, dass jemand eine Person übertriebener Massen.)“, „İtin kıcına sokmak /rezil etmek (Jmdn nach allen Regeln der Kunst schlechtmachen, dem allgemeinen Gespött preisgeben.)“ „İt ite it de kuyruğuna buyurur /tembel uyusuk kimse (Unangenehmes kann man sich auch dadurch vom Halse schaffen, dass man es einem andern auflädt.)“, „İt sürüsü kadar /gereksiz kimseler (Ein wüstes Gedränge von unnützlichen Menschen.)“, „İtten de ölse kâr, kurttan da /değersiz kimseler (Egal vom Hund oder vom Wolf getötet, hauptsache der Gewinn stimmt.)“, „İt yese kudurur [çok ağır söz] (Das würde sogar den Hund verrückt machen.)“ burada da görüldüğü gibi it (köpek) sözcüğünün değersiz, karektersiz, işe yaramaz anlamları ön plandadır.

Almancadaki deyimlere bakıldığında; it veya köpek adı, bir kimseye hakaret etmek istenildiğinde en çok başvurulan hayvan adıdır. Elbette hayvanın bunda bir kusuru yoktur; ancak bu durum insanların ona verdiği değerden kaynaklanmaktadır. Halbuki bir kişiye aslanım, koçum dendiğinde buna kızmaz; belki gururlanır. Bu da tamamen kavramların göstergeleriyle ilgilidir.

Eşek, it kadar olmasa da inatçı ve akılsız hayvan olarak addedildiğinden, insanlara hakaret ederken sıkça başvurulan deyimlerde geçen bir hayvan adıdır.

Almancada da durum çok farklı değildir. Orada da en çok köpek ile ilgili deyim kullanılmaktadır (31 adet). İkinci sırada domuz ile yapılan deyimler görülmektedir. Ama Almancada domuzun hem olumlu hem de olumsuz anlamları vardır. Örneğin, birisinin çok şanslı olduğunu belirtmek için: „da hast du wieder einmal Schwein gehabt! (Şansın yine yaver gitti)“. Pis herif, adi, namussuz herif derken de „du Schwein“ denir. Hemen ardından at ile yapılan deyimler görülmektedir. Oradaki anlamlar da olumsuzluk belirtmemektedir.

Türkçede deve, kurt ve kedi ile ilgili sık kullanılan deyimler varken; Almancada kullanım sıklığı (frekans) çok azdır. Almancada deveyle ilgili bir deyim yoktur; Türkçede ise 12 adet deyim bulunmaktadır. Almancada maymun, domuz, fare ve tavukla kullanım sıklığı fazla deyimlere rastlanırken; Türkçede bu hayvanlarla ilgili çok az sayıda deyim vardır.

Almancada ve Türkçedeki hayvan adlarıyla yapılmış deyimler incelendiğinde toplumların yaşam biçimleriyle ilgili olduğu ve toplumların hayvanlarla olan ilişkileri arasında da bir benzerlik bulunduğu görülmektedir. Bazı hayvanlar Almanlar için çok şey ifade ederken Türkler için pek bir anlam ifade etmeyebilir veya tam tersi bir durum da söz konusu olabilir. Bu durum insanların çevresiyle olan münasebetlerinin bir sonucudur. Türkçede ve Almancada hayvan adlarıyla yapılmış deyimlerin ancak % 8'i birebir benzerlik (tam eşdeğerlik) gösterirken, % 9'u farklı hayvan adıyla yapılmış, % 30'u yakın anlamdadır. % 53'ü ise tamamen farklıdır. Bu çalışma ile Almancada hayvan adıyla yapılmış deyim sayısının (291) Türkçede yapılanlardan (219) daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Kısaca bu çalışma, belagat (söz sanatları) bakımından son derece faydalı sonuçlar vereceği gibi, aynı zamanda karşılaştırmalı olması nedeniyle de eğitim-öğretim, kültürlerarasılık açısından da bir boşluğu dolduracaktır.

Bu bağlamda ;

1. Hayvanlarla ilgili deyimler sözlüğü yayımlanabilir.
2. Deyimler toplumların birbirini tanıması bakımından dil ara dünyasını oluşturabilirler.
3. Yabancı dil öğretiminde sözcük dağarcığını geliştirmede kullanılabilir.
4. Konuşma becerileri dersinde yer verildiği takdirde konuşma melesini geliştirmeye katkısı olur.

5. Ayrıca diğer alanlarda da (veterinerlik, tıp, ziraat vb.) doğrudan veya dolaylı olarak katkısının olabileceği düşünölmelidir.

KAYNAKÇA

- AKAR, Y. (2000). Deutsch-Türkisch- Deutsch. 1000 Idiome und ihre Anwendung-Beispielhaft dargestellt. Ankara: Hacettepe- Taş Yayınları.
- AKSOY, Ö. A. (1988). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- DROSDOWSKI, G.& Stubenrecht, W.S. (1992). Duden Redewendungen und Sprichwörtliche Redensarten, Band 11. Mannheim.
- KORKMAZ, Z. (1992). Gramer Terimleri Sözlüğü. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dili Kurumu Yayınları.
- LEWANDOWSKI, T. (1985). Linguistisches Wörterbuch II.(4. Auflage). Quelle& Meyer Heidelberg- Wiesbaden.
- ÖNEN, Y. ve Şanbey, C.Z. (1993). Almanca-Türkçe Sözlük, Ankara: Türk Dili Kurumu Yayınları.
- STEUERWALD, K. (1983). Deutsch-Türkisches Wörterbuch.,Otto Harrassowitz, Wiesbaden, Harrassowitz - İstanbul: ABC Yayınevi.
- STEUERWALD, K. (1983). Türkisch-Deutsches Wörterbuch.,Otto Harrassowitz, Wiesbaden, Harrassowitz - İstanbul: ABC Yayınevi.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (1992). Açıklamalı – Örnekli Deyimler Sözlüğü (5. Baskı), İstanbul: Dergah Yayınları.
- YURTBAŞI, M. (1994). Türkisches Sprichwörterlexikon. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.